



HZN

Hrvatski zavod za norme
Croatian Standards Institute

IZVJEŠĆE
O IZVRŠENJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I
POSLOVANJA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME
U 2021. GODINI

Zagreb, srpanj 2022.

SAŽETAK	4
UVOD	6
1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	7
2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	8
3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	9
3.1 Upravno vijeće	9
3.2 Ravnatelj	9
3.3 Stručno vijeće	10
3.4 Savjet za norme	10
3.5 Tehnička uprava	10
3.6 Programski odbori	10
4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	11
5. AKTIVNOSTI NACIONALNE NORMIZACIJE	11
5.1 Pravila rada hrvatske normizacije	11
5.2 Tehnička infrastruktura	11
5.3 Tehnički odbori	12
5.3.1 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO, IEC)	13
5.3.2 Članstvo i rad u tijelima europskih organizacija za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI)	14
5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija	16
5.5 Dostavljanje podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)	17
5.6 Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeno glasilo Europske unije	18
5.7 Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti	19
5.7.1 Prihvaćanje i objava normativnih dokumenata	20
5.7.2 Tehnička priprema normativnih dokumenata	21
6. SURADNJA	23
6.1 Europska i međunarodna suradnja	23
6.1.1 Suradnja s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji	23
6.2 Nacionalna suradnja	23
6.2.1 Suradnja s tijelima državne uprave	23
6.2.2 Suradnja s gospodarskim i strukovnim udrugama i organizacijama koje predstavljaju različite interesne skupine	25
7. INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a	26
8. INFORMACIJSKE USLUGE I PROIZVODI	27
8.1 Normoteka i rad s korisnicima	27
8.1.1 Kontaktna točka za mala i srednja poduzeća (MSP)	30
8.1.2 Uspostava i održavanje podataka o hrvatskim normama povezanim s usklađenim europskim zakonodavstvom ...	30
8.2 Marketing i prodaja norma i normativnih dokumenata	31
8.2.1 Aktivnosti HZN-a u prodaji norma i normativnih dokumenata	31

8.2.2 Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma.....	36
8.2.3 Marketinške aktivnosti.....	37
8.3 Dodjela registracijskih brojeva.....	38
8.4 Informacijska središnjica prema Sporazumu WTO/TBT	38
8.5 Mrežne stranice.....	38
8.6 Službeno glasilo HZN-a.....	39
8.7 Službena, informativna i promotivna izdanja.....	40
8.8 Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You.....	40
9. PROMOTIVNE I EDUKACIJSKE AKTIVNOSTI.....	42
9.1 Aktivnosti u promicanju normizacije	42
10. EUROPSKI PROJEKTI.....	44
10.1 Projekt prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik.....	44
(SA/CEN/2021-02 i SA/CLC/2021-02)	44
11. POSLOVANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME.....	45
11.1 Ljudski potencijali.....	45
11.1.1 Izobrazba djelatnika HZN-a	45
11.2 Prostor za rad.....	47
11.3 Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a.....	47
11.4 Financijski pokazatelji.....	48
11.4.1 PRIHODI.....	48
11.4.2 RASHODI	49

Napomena: Izvješće o izvršenju godišnjeg programa rada i poslovanja Hrvatskog zavoda za norme u 2021. godini od 24. ožujka 2022. godine (Broj: HZN-10-15/2022-IBO-1) odobreno je na 9. sjednici Upravnoga vijeća HZN-a koja je održana 10. lipnja 2022. godine (Broj: HZN-7-10/2022-UV-4). Ovo Izvješće sadrži i ispravke u skladu s dostavljenim mišljenjem Ministarstva pravosuđa i uprave.

SAŽETAK

Hrvatski zavod za norme (HZN) hrvatsko je nacionalno normirno tijelo koje djeluje u skladu sa Zakonom o normizaciji i pravilima međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija u kojima je član. HZN punopravni je član Međunarodne organizacije za normizaciju (*International Organisation for Standardization, ISO*), Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (*International Electrotechnical Commission, IEC*), Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization, CEN*) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC*) te član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (*European Telecommunications Standards Institute, ETSI*).

HZN je tijekom 2021. godine obavljao poslove i zadaće hrvatskog nacionalnog norminog tijela te provedbenog tijela prema Uredbi o europskoj normizaciji br. 1025/2012.

Radom HZN-a upravlja Upravno vijeće HZN-a. Upravno vijeće održalo je tijekom 2021. godine sedam sjednica. Dana 31. prosinca 2021. u HZN-u bila su zaposlena 52 službenika (52 na neodređeno vrijeme), od toga 2 dr. sc., 1 mr. sc., 35 VSS, 3 VŠS i 11 SSS.

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju HZN je tijekom 2021. sudjelovao u radu tehničkih tijela CEN-a i CENELEC-a te na redovitim godišnjim skupštinama CEN-a i CENELEC-a. HZN je redovito glasovao o svim radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a kao i o svim radnim dokumentima CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te o radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih organizacija u čijem radu HZN aktivno sudjeluje.

HZN prati dinamiku razvoja europskih norma te u skladu s tom dinamikom prihvaća europske norme u nacionalni normizacijski sustav u skladu s datumima predviđenim za njihovo prihvaćanje. U normizacijski sustav RH do kraja 2021. prihvaćeno je više od 99 % europskih norma. Do kraja 2021. u hrvatski je normizacijski sustav ukupno prihvaćeno 33 947 normizacijskih dokumenata. Tijekom 2021. godine objavljeno je 1796 novih hrvatskih normativnih dokumenata (norma, tehničkih specifikacija, tehničkih izvještaja, uključujući amandmane i ispravke), 1561 dokument je povučen, a za javnu je raspravu objavljeno 1777 dokumenata. Katalog hrvatskih norma redovito se posuvremenjuje i za javnost je dostupan na mrežnim stranicama HZN-a, a podaci o rezultatima nacionalne normizacije redovito se objavljuju i u službenom glasilu HZN-a. Tijekom 2021. objavljeno je dvanaest brojeva HZN e-glasila.

Tijekom 2021. redovito su održavane e-aplikacije HZN-a. U sustav HZNacrti učitano je 1059 nacrti norma. U Repozitorij hrvatskih norma pristupilo je 2688 korisnika koji su 58 737 puta pregledali norme. Tijekom 2021. telefonom i e-poštom odgovoreno je na oko 1840 upita korisnika o normama te je redovito održavan portal za male i srednje poduzetnike na mrežnim stranicama HZN-a. Također je proveden interni audit sustava upravljanja kvalitetom HZN-a i recertifikacijski audit, tj. nezavisna vanjska ocjena prema normi HRN EN ISO 9001:2015.

HZN je redovito dostavljao Središnjoj upravi CEN-CENELEC-a naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme na hrvatskome jeziku, koji se objavljuju u Službenom listu Europske komisije. U 2021. dostavljeno je oko 350 naslova norma i nacrti norma na hrvatskom jeziku.

Na zahtjev ministarstava i državnih upravnih organizacija Hrvatski zavod za norme sudjelovao je tijekom 2021. u pripremi popisa odgovarajućih usklađenih norma koje služe kao potpora za provedbu tehničkog zakonodavstva.

Radi ostvarivanja svojih interesa povezanih s hrvatskom normizacijom, svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Dana 31. prosinca 2021. ukupan broj članova HZN-a iznosio je 260, od toga 236 pravnih osoba (tvrtke, komore, javne ustanove, fakulteti, tijela državne uprave i dr.) te 24 fizičke osobe (pojedinci ili obrtnici). Svi članovi HZN-a čine Stručno vijeće. U ožujku 2021. zbog epidemioloških razloga elektroničkim putem (e-poštom) održana je izvanredna sjednica Stručnoga vijeća.

Za obavljanje poslova hrvatske normizacije i za praćenje međunarodne i europske normizacije u pojedinim užim područjima normizacije osnivaju se tehnički odbori. HZN je u 2021. imao 172 tehnička odbora u čiji je rad

uključeno oko 1780 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd.

HZN imenuje stručnjake za rad u međunarodnim i europskim radnim skupinama. U međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO, IEC) sudjeluju 62 stručnjaka u 37 radnih skupina, dok u europskim organizacijama za normizaciju (CEN, CENELEC) sudjeluju 82 stručnjaka u 66 radnih skupina.

HZN upravlja radom jednog europskog tehničkog odbora CEN/TC 452, *Assistance Dogs* te jednog međunarodnog tehničkog pododbora IEC TC31/SC31J, *Classification of hazardous areas and installation requirements*.

U skladu s Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu i projekcijom za 2022. i 2023. godinu („Narodne novine”, broj 69/2021 i 122/2021) HZN-u su odobrena financijska sredstva u ukupnom iznosu od 10.337.352,00 kuna. U 2021. na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti Hrvatskog zavoda za norme naplaćeno je 2.501.633,55 kuna, što predstavlja 100 % naplaćenosti, odnosno u državni proračun uplaćeno je 24,20 % ukupno odobrenih sredstava HZN-a. Rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine s izvora 11 – opći prihodi i primici izvršeni su prema državnoj riznici 95,93 %.

Do 31. prosinca 2021. HZN je podmirio sve dospjele financijske obveze prema svojim dobavljačima.

UVOD

Hrvatski zavod za norme počeo je s radom kao samostalna javna ustanova 1. srpnja 2005. godine. Do osnivanja Hrvatskog zavoda za norme aktivnosti nacionalne normizacije obavljale su se u okviru Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo. HZN je osnovala Vlada Republike Hrvatske (Uredbom o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine”, broj 154/2004 i 44/2005)) na temelju Zakona o normizaciji („Narodne novine”, broj 163/2003).

Uredbom o izmjeni Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine”, broj 30/2010) nadzor nad zakonitošću rada HZN-a i općim aktima prenesena je s ministarstva nadležnog za poslove znanosti na ministarstvo nadležno za poslove gospodarstva.

HZN radi na temelju Zakona o ustanovama („Narodne novine”, broj 76/1993, 29/1997, 47/1999, 35/2008 i 127/2019), Zakona o normizaciji („Narodne novine”, broj 80/2013) i Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine”, broj 154/2004, 44/2005, 30/2010, 34/2012 i 79/2012) te Uredbe o europskoj normizaciji br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Europskog vijeća od 25. listopada 2012. godine, koja je za Republiku Hrvatsku u potpunosti stupila na snagu 1. srpnja 2013. godine. Uredba o europskoj normizaciji uređuje zakonsko područje normizacije koje je jedinstveno za sve europske države. Zakonom o normizaciji određeno je da je HZN nadležno tijelo za provedbu ove Uredbe. Zakonom o normizaciji također su utvrđena načela i ciljevi hrvatske normizacije, organizacija i djelovanje HZN-a te pripremanje i izdavanje hrvatskih norma.

Hrvatska se normizacija temelji na sljedećim načelima:

- pravo dragovoljnog sudjelovanja svih zainteresiranih strana u postupku pripreme i prihvaćanja hrvatskih norma te na dragovoljnoj primjeni hrvatskih norma
- konsenzus o sadržaju hrvatskih norma
- javnost rada u svim fazama pripreme norma i obavješćivanju javnosti o normizacijskom radu
- sprječavanje prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom
- međusobna usklađenost hrvatskih norma
- uzimanje u obzir dostignutog stanja tehnike te rezultata europske i međunarodne normizacije.

Ciljevi su hrvatske normizacije:

- povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštita okoliša
- promicanje kvalitete proizvoda, procesa i usluga
- osiguranje svrhovite uporabe rada, građiva i energije
- poboljšanje proizvodne učinkovitosti ograničenjem raznolikosti, osiguranjem spojivosti i zamjenjivosti
- uklanjanje tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini.

HZN kao član predstavlja Republiku Hrvatsku u Međunarodnoj organizaciji za normizaciju ISO (*International Organization for Standardization*), Međunarodnom elektrotehničkom povjerenstvu IEC (*International Electrotechnical Commission*), Europskom odboru za normizaciju CEN (*European Committee for Standardization*) i Europskom odboru za elektrotehničku normizaciju CENELEC (*European Committee for Electrotechnical Standardization*) te u Europskom institutu za telekomunikacijske norme ETSI (*European Telecommunications Standards Institute*) kao nacionalno normirano tijelo Republike Hrvatske.

1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Djelatnost HZN-a utvrđena je člankom 5. Zakona o normizaciji i člankom 4. Uredbe o osnivanju HZN-a, tako da HZN obavlja ove poslove:

1. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme i druge dokumente iz područja normizacije
2. predstavlja hrvatsku normizaciju u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama
3. održava zbirku hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma
4. uređuje, izdaje i distribuira hrvatske norme, druge dokumente i publikacije iz područja normizacije
5. uspostavlja i održava baze podataka o normama i drugim dokumentima iz područja normizacije te daje obavijesti o normama i drugim dokumentima
6. u službenom glasilu objavljuje obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima iz područja normizacije
7. osigurava informacije o nacionalnim, europskim i međunarodnim normama cjelokupnoj javnosti, a posebno gospodarstvu
8. promiče uporabu hrvatskih norma
9. nabavlja i održava zbirke europskih, međunarodnih te važnijih nacionalnih i granskih normativnih dokumenata
10. uspostavlja infrastrukturu savjetodavnih (programski odbori) i tehničkih tijela (tehnički odbori/pododbori i radne skupine) za obavljanje poslova hrvatske normizacije
11. osigurava i koordinira sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju
12. surađuje s nacionalnim normiranim tijelima drugih država
13. obavlja poslove informativne središnjice za WTO/TBT
14. obavlja poslove povezane s obavješćivanjem u području tehničkih norma i propisa
15. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme za primjenu tehničkog zakonodavstva
16. uspostavlja i održava bazu podataka o hrvatskim normama povezanim s tehničkim zakonodavstvom
17. može pripremati popise hrvatskih norma uz pojedine tehničke propise za objavu u Narodnim novinama
18. izdaje službeno glasilo u kojem objavljuje obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma, obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima europskih norma, obavijesti o novim hrvatskim normama te obavijesti o povlačenju hrvatskih norma kao i druge obavijesti iz područja normizacije
19. uspostavlja, razvija i održava hrvatsko tehničko nazivlje
20. provodi stručnu izobrazbu u području normizacije i srodnih djelatnosti
21. surađuje s tijelima državne uprave u područjima svoje djelatnosti, posebno radi podrške provedbi tehničkoga zakonodavstva
22. surađuje s gospodarskim i drugim strukovnim udrugama, obrazovnim i znanstvenim ustanovama
23. surađuje u razvojnim i istraživačkim projektima povezanim s normizacijom.

U skladu s člankom 13. Statuta HZN-a djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Zakonom o normizaciji i Uredbom o osnivanju HZN-a utvrđeno je da radi ostvarivanja svojih interesa povezanih s hrvatskom normizacijom svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Statutom HZN-a utvrđen je način sudjelovanja članova HZN-a u radu i upravljanju HZN-om, vrste članstva i način ostvarivanja članstva.

Pravilnikom o članstvu u HZN-u uređena su pitanja povezana s članstvom u HZN-u, prava i dužnosti članova, utvrđivanje iznosa članarine i način njezina plaćanja, prijavljivanje i primanje u članstvo te prestanak članstva. Tijela državne uprave prijavljuju se za suradnju s HZN-om i prema članku 2. Pravilnika o članstvu u HZN-u smatraju se redovitim članovima HZN-a.

Tijekom 2021. došlo je do promjene broja članova HZN-a. U tablici 1 prikazani su usporedni podaci o članovima HZN-a za 2020. i 2021. godinu prema vrsti članstva i vrsti pravnih osoba, a u skladu s odlukama Upravnoga vijeća tijekom 2021. godine.

Tablica 1 – Podaci o broju članova Hrvatskog zavoda za norme

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	Stanje 2020-12-31	Stanje 2021-12-31
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	7	6
Fizičke osobe	1	0
Ukupno promatračkih članova	8	6
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	145	150
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	19	19
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	6	6
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	7	8
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	19	20
Fizičke osobe – pojedinci	20	21
Obrt – fizičke osobe	3	3
Tijela državne uprave	26	25
Ukupno redovitih članova	247	254
Ukupno članova HZN-a	255	260

Članovi HZN-a dužni su platiti članarinu za tekuću godinu do kraja ožujka kako bi zadržali svoja prava.

U 2021. od članarina je prikupljeno 676.600,00 kuna, a prethodne godine 955.400,00 kuna. Odlukom UV-a HZN-a članarine za 2021. smanjene su u iznosu od 30 % od iznosa redovite godišnje članarine propisane Odlukom o visini članarine u HZN-u te su ostvareni prihodi od članarina manji oko 30 % u odnosu na 2020. godinu. Prihod se uplaćuje u Državni proračun RH.

3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Člankom 6. Uredbe o osnivanju HZN-a utvrđena su tijela HZN-a: Upravno vijeće, ravnatelj i Stručno vijeće. Statutom HZN-a uređeno je osnivanje Savjeta za norme i Tehničke uprave te programskih i tehničkih odbora.

3.1 Upravno vijeće

Tijekom 2021. zbog isteka mandata predsjednice i dijela članova Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme Vlada Republike Hrvatske donijela je nova rješenja o imenovanjima predsjednice i dijela članova Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 18. srpnja 2019. donijela je Rješenje o imenovanju (Klasa: 080-02/19-01/86; Urbroj: 50301-15/07-19-02, „Narodne novine”, broj 70/2019) kojim se:
– MELANIJA GRUBIĆ SUTARA, predstavnica Radničkog vijeća HZN-a, imenuje članicom Upravnog vijeća HZN-a.

Na sjednici održanoj 7. siječnja 2021. Vlada Republike Hrvatske donijela je Rješenje o imenovanju predsjednice i dijela članova Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme (Klasa: 080-02/21-01/10; Urbroj: 50301-15/07-21-02, „Narodne novine”, broj 3/2021) kojim se:

1. NATAŠA MIKUŠ ŽIGMAN, predstavnica ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva, imenuje predsjednicom Upravnog vijeća HZN-a
2. za članove Upravnog vijeća HZN-a imenuju:
 - NINA ČULINA, predstavnica ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva
 - TOMISLAV CURMAN, predstavnik ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva.

Na sjednici održanoj 19. srpnja 2021. Vlada Republike Hrvatske donijela je Rješenje o imenovanju (Klasa: 080-02/21-01/113; Urbroj: 50301-15/07-21-02, „Narodne novine“ broj 87/21) kojim se:
– BILJANA TANATAREC, predstavnica Stručnog vijeća HZN-a, imenuje članicom Upravnog vijeća HZN-a.

Člankom 26. stavkom 4. Statuta HZN-a utvrđeno je da se sjednice Upravnog vijeća održavaju prema potrebi, a najmanje šest puta godišnje. Upravno vijeće tijekom 2021. održalo je sedam sjednica. Na sjednicama Upravnoga vijeća raspravljalo se o pitanjima i donesene su odluke iz njegove nadležnosti.

3.2 Ravnatelj

U skladu s člankom 38. Statuta ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje Hrvatskog zavoda za norme.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od 1. travnja 2021. (Klasa: UP/I 080-02/21-02/50; Urbroj: 50301-15/07-21-02, „Narodne novine”, broj 35/2021) razriješen je Igor Božičević dužnosti ravnatelja Hrvatskog zavoda za norme.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od 1. travnja 2021. godine (Klasa: UP/I 080-02/21-01/99; Urbroj: 50301-15/07-121-02, „Narodne novine”, broj 35/2021) imenovan je Igor Božičević ravnateljem Hrvatskog zavoda za norme.

Tijekom 2021. ravnatelj HZN-a obavljao je poslove u skladu s člankom 38. Statuta HZN-a, a za svoj rad bio je odgovoran, u skladu člankom 36. Statuta, Vladi Republike Hrvatske, ministru nadležnom za poslove gospodarstva i Upravnom vijeću.

3.3 Stručno vijeće

U skladu s člankom 6. Zakona o normizaciji članovi HZN-a članovi su Stručnog vijeća i imaju pravo sudjelovati u njegovu radu. U skladu s Uredbom o osnivanju HZN-a člancima 32. i 33. Statuta utvrđeni su poslovi Stručnoga vijeća i način njegova rada.

U ožujku 2021. zbog epidemioloških razloga elektroničkim putem (e-poštom) održana je izvanredna sjednica Stručnoga vijeća na kojoj je proveden izbor za tijela HZN-a.

Na izvanrednoj sjednici Stručnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme za:

1. predsjednika Stručnog vijeća izabran je Igor Župančić, dipl. ing. stroj. (Javna vatrogasna postrojba Grada Zagreba)
2. člana Upravnog vijeća izabrana je Biljana Tanatarec, dipl. ing. fizike (Centar za mjerenja u okolišu d.o.o.)
3. članove Savjete za norme izabrani su
 - Ivo Mišur, mag. ing. mech. (Zavod za ispitivanje kvalitete d.o.o.) i
 - Slaven Pavlović, dipl. ing. stroj. (Eko plus inženjering d.o.o.).

3.4 Savjet za norme

U skladu s člankom 52. Statuta HZN-a Savjet za norme savjetodavno je tijelo Upravnog vijeća HZN-a te osigurava ravnomjernu zastupljenost svih zainteresiranih strana za hrvatsku normizaciju u savjetovanju Upravnog vijeća HZN-a.

Savjet za norme nije osnovan.

3.5 Tehnička uprava

U skladu s člankom 54. Statuta HZN-a i Poslovníkom o radu Tehničke uprave Tehnička uprava održala je 12 sjednica u 2021. godini. Tehničku upravu čine voditelj Tehničke uprave i voditelji stručnih područja normizacije imenovani odlukom ravnatelja.

U srpnju 2021. objavljena su nova izdanja svih šest dijelova Unutrašnjih pravila za normizaciju (UPN) Hrvatskoga zavoda za norme.

3.6 Programski odbori

U skladu s člankom 55. Statuta HZN-a Programski odbori osnivaju se za utvrđivanje politike normizacije u pojedinome području te povezuju interese različitih zainteresiranih strana za normizaciju određenog područja i utvrđuju prioritete u normizaciji područja.

Dosad nije osnovan nijedan programski odbor.

4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Opći akti Hrvatskog zavoda za norme jesu: Statut HZN-a, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu Hrvatskog zavoda za norme, Pravilnik o plaćama i drugim materijalnim pravima radnika HZN-a, Odluka o rasporedu radnog vremena i načinu evidentiranja radnika, Poslovnik o radu Upravnog vijeća HZN-a, Poslovnik o radu Stručnoga vijeća HZN-a, Poslovnik o radu Tehničke uprave HZN-a, Cjenik usluga HZN-a, Cjenik norma i drugih publikacija, Odluka o iznosu članarine u HZN-u te drugi akti kojima se uređuju pojedina pitanja povezana s obavljanjem djelatnosti HZN-a i odluke kojima se utvrđuju pitanja važna za rad HZN-a.

5. AKTIVNOSTI NACIONALNE NORMIZACIJE

5.1 Pravila rada hrvatske normizacije

Opće akte kojima se utvrđuju pravila za rad hrvatske normizacije donosi Upravno vijeće HZN-a u skladu s člankom 25. Statuta.

Pravila rada hrvatske normizacije pod zajedničkim nazivom Unutrašnja pravila za normizaciju sastoje se od šest dijelova. Unutrašnja pravila za normizaciju Hrvatskoga zavoda za norme (HZN) moraju biti usklađena s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije (WTO). Unutrašnja pravila za normizaciju u prvome su redu namijenjena za uporabu zaposlenicima HZN-a i tehničkim odborima, a posebno predsjednicima i tajnicima tehničkih odbora te svima koji su uključeni u izradu nacrti norma i nacrti drugih dokumenata HZN-a dostupnih javnosti. Tijekom 2021. donesena su nova izdanja Unutrašnjih pravila za normizaciju i to kako slijedi:

1. UPN 1, Unutrašnja pravila za normizaciju – 1. dio: Normizacija općenito, ciljevi i osnovna načela
2. UPN 2, Unutrašnja pravila za normizaciju – 2. dio: Vrste dokumenata i njihovo označivanje
3. UPN 3, Unutrašnja pravila za normizaciju – 3. dio: Izrada i donošenje hrvatskih norma i drugih dokumenata
4. UPN 4, Unutrašnja pravila za normizaciju – 4. dio: Osnivanje i rad programskih odbora
5. UPN 5, Unutrašnja pravila za normizaciju – 5. dio: Osnivanje i rad tehničkih odbora
6. UPN 6, Unutrašnja pravila za normizaciju – 6. dio: Sastavljanje i oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti.

5.2 Tehnička infrastruktura

U rad tehničkih odbora HZN-a uključeno je oko 1780 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd. Pojedini stručnjaci uključeni su u rad više tehničkih odbora/pododbora.

Tijekom 2021. održan je niz sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina s ciljem provedbe postupka prihvaćanja europskih i međunarodnih norma u hrvatski normizacijski sustav. Zbog pandemije bolesti COVID-19 većina sastanaka održana je virtualnim putem. Tehnički odbori, pododbori i radne skupine sudjelovali su u prevođenju 39 europskih i međunarodnih normativnih dokumenata i u objavi šest izvornih hrvatskih normativnih dokumenata.

Tablica 2 – Broj tehničkih odbora HZN-a 2021. godine prema područjima normizacije i broju održanih sastanaka

Područje normizacije	Broj tehničkih odbora	Broj sastanaka	Broj objavljenih prevedenih normativnih dokumenata	Broj objavljenih izvornih normativnih dokumenata
Osnovne norme	11	8	3	–
Graditeljstvo	22	13	3	6
Kemikalije, kemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	10	9	–	–

Područje normizacije	Broj tehničkih odbora	Broj sastanaka	Broj objavljenih prevedenih normativnih dokumenata	Broj objavljenih izvornih normativnih dokumenata
Metalni materijali	6	2	2	–
Nemetalni materijali	11	11	1	–
Prijevoz, rukovanje materijalima i pakiranje	11	6	9	–
Strojarstvo	14	4	1	–
Usluge, proizvodi za kućanstvo i slobodno vrijeme	11	11	1	–
Zdravlje, okoliš i medicinska oprema	20	11	8	–
Opća elektrotehnika	10	10	4	–
Elektronika	14	9	6	–
Energetska elektrotehnika	23	3	1	–
Telekomunikacije	2	3	–	–
Informatika	7	5	–	–
UKUPNO	172	105	39	6

Svi registrirani članovi HZN/TO-a imaju pristup zaštićenom području na mrežnim stranicama HZN-a, gdje se nalaze nacionalni, europski i međunarodni radni dokumenti.

5.3 Tehnički odbori

U podršci i radu tehničkih odbora obavljaju se redovito ovi poslovi:

- prihvaćanje i registracija prijava za rad u tehničkim odborima
- organizacija i sazivanje sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina
- pregled i praćenje stanja međunarodne/europske normizacije u području rada svakoga pojedinog tehničkog odbora
- unos podataka o novim normizacijskim projektima svakog tehničkog odbora u sustavu HZNorm
- distribucija međunarodnih i europskih norma kao radnih dokumenata za rad svakog tehničkog odbora/pododbora/radne skupine
- pregled međunarodnih i europskih norma radi izrade prijedloga o prihvaćanju tih norma u hrvatsku normizaciju
- prijevod i lektura naslova norma i opisa područja primjene
- izrada prijedloga o prihvaćanju međunarodnih/europskih norma, provedba postupka odobravanja i registracije u sustavu HZNorm
- objava prijedloga za prihvaćanje međunarodnih i europskih norma u svakom broju HZN e-glasila
- pripreme za prevođenje i prijevod norma
- priprema, izrada i oblikovanje nacrtu hrvatskih norma i objave javne rasprave
- priprema popisa prihvaćenih hrvatskih norma i objave popisa u svakom broju HZN e-glasila
- priprema i objave popisa norma koje se povlače u svakom broju HZN e-glasila.

Tehnički odbori HZN-a prate rad tehničkih odbora europskih organizacija za normizaciju CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te tehničkih odbora međunarodnih organizacija za normizaciju ISO-a i IEC-a (tablica 3). Kao član CEN-a i CENELEC-a HZN ima obvezu glasovanja o svim nacrtima europskih norma kao i obvezu objavljivanja svih europskih norma kao hrvatskih norma te stoga prati rad svih CEN-ovih i CENELEC-ovih odbora.

Tablica 3 – Obuhvaćenost područja rada europskih i međunarodnih tehničkih odbora s hrvatskim tehničkim odborima

Normirno tijelo	Broj europskih ili međunarodnih tehničkih odbora	Obuhvaćenost
CEN	338	100 %
CENELEC	63	100 %
CEN/CENELEC	18	100 %
ETSI	29	100 %
ISO	254	57 %
IEC	110	43 %
ISO/IEC	1	100 %

U skladu s obvezama HZN obuhvaća sve tehničke odbore na europskoj razini, dok na međunarodnoj razini obuhvaćenost tehničkih odbora ovisi o zainteresiranim stranama u Republici Hrvatskoj.

HZN, kao djelatni član, prati rad devet tehničkih odbora i pododbora ISO-a te 12 tehničkih odbora i pododbora IEC-a (tablica 4).

Tablica 4 – Djelatno članstvo u međunarodnim tehničkim odborima i pododborima IEC-a i ISO-a

IEC	ISO
IEC/TC 14	ISO/TC 34/SC 6
IEC/TC 31	ISO/TC 34/SC 17
IEC/TC 31/SC 31G	ISO/TC 37/SC 2
IEC/TC 31/SC 31J	ISO/TC 46
IEC/TC 31/SC 31M	ISO/TC 46/SC 9
IEC/TC 38	ISO/TC 59/SC 18
IEC/TC 57	ISO/TC 267
IEC/TC 61/SC 61D	ISO/TC 307
IEC/TC 77/SC 77A	ISO/TC 309
IEC/TC 79	
IEC/TC 85	
IEC/TC 106	

5.3.1 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO, IEC)

HZN je član Međunarodne organizacije za normizaciju (*International Organization for Standardization, ISO*) te Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (*International Electrotechnical Commission, IEC*). Rad i aktivnosti HZN-a bili su u 2021. usmjereni na izvršavanje obveza koje proizlaze iz članstva u međunarodnim normizacijskim organizacijama.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je na:

- 114. sastanku Vijeća ISO-a (*ISO Council*) koji je održan od 23. do 25. veljače 2021. virtualnim putem
- 115. sastanku Vijeća ISO-a (*ISO Council*) koji je održan od 8. do 10. lipnja 2021. virtualnim putem
- 116. sastanku Vijeća ISO-a (*ISO Council*) koji je održan od 20. do 21. rujna 2021. virtualnim putem
- 43. sastanku Opće skupštine ISO-a koja je održana od 22. do 24. rujna 2021. virtualnim putem
- 85. sastanku Opće skupštine IEC-a koja je održana od 3. do 7. listopada 2021. virtualnim putem.

Od 2017. do kraja 2021. HZN je bio član Vijeća ISO-a (*ISO Council*). Vijeće ISO-a središnje je upravljačko tijelo ISO-a koje se sastaje triput godišnje i čine ga predstavnici 20 zemalja članica ISO-a, službenici ISO-a te predsjedatelji odbora za razvoj politike CASCO, COPOLCO i DEVCO.

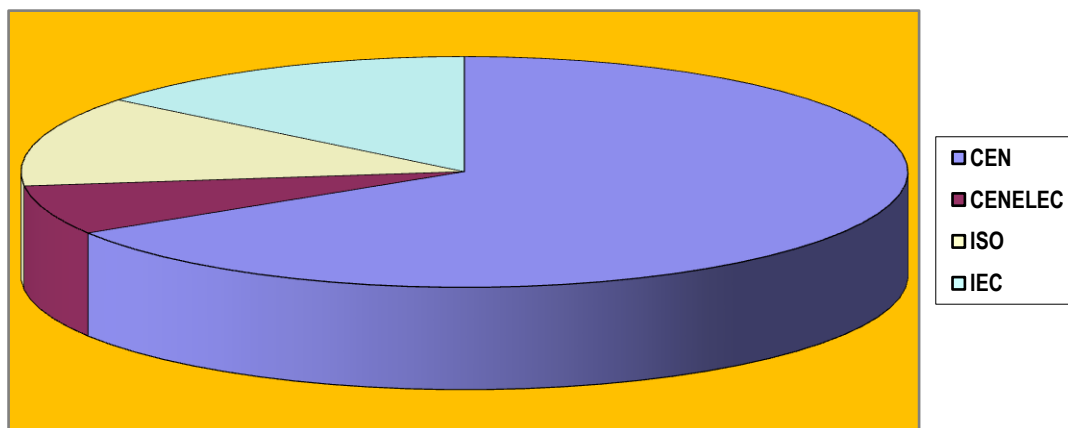
HZN vodi tajništvo međunarodnoga tehničkog pododbora IEC/TC/SC 31 J, *Razredba zona opasnosti i zahtjevi za instalacije (Classification of hazardous areas and installation requirements)* u suradnji s tvrtkom FIDITAS d.o.o. za tehničku sigurnost i ispitivanje.

U radu ISO-ovih radnih skupina sudjeluju četiri stručnjaka u tri radne skupine koje se bave izradom norma iz područja informacija i dokumentacije te ulančanih blokova i tehnologija distribuirane glavne knjige.

U radu IEC-ovih radnih skupina sudjeluje 58 stručnjaka u 34 radne skupine koje se bave izradom norma iz područja upravljanja energetske sustavom, elektromagnetske kompatibilnosti u elektrotehnici i telekomunikacijama, eksplozivnih atmosfera, električne opreme za željeznicu, energetskih transformatora itd.

Tajnik nacionalnog odbora Hrvatske za IEC redovito je provodio aktivnosti praćenja, pripreme i elektroničkog glasovanja o IECEE-ovim radnim dokumentima i o radnim dokumentima Vijeća IEC-a (*IEC Council*).

Od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. u zaštićenom su području članovima HZN/TO-a stavljena na raspolaganje ukupno 23 893 radna dokumenta. Najveći je broj radnih dokumenata (15 792) bio iz djelokruga rada tehničkih odbora CEN-a. Slijedi IEC s 3412 radnih dokumenata te ISO s 3035 radnih dokumenata i CENELEC s 1654 radna dokumenta.



Slika 1 – Grafički prikaz radnih dokumenata prema normizacijskoj organizaciji za 2021.

5.3.2 Članstvo i rad u tijelima europskih organizacija za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI)

HZN je kao član Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization, CEN*) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC*) te kao nacionalno normizacijsko tijelo član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (*European Telecommunications Standards Institute, ETSI*) redovito sudjelovao u aktivnostima tih organizacija.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu Tehničke uprave CEN-a (CEN/BT) i Tehničke uprave CENELEC-a (CENELEC/BT) te na godišnjim skupštinama CEN/CENELEC-a i u radu drugih tijela europskih organizacija za normizaciju kao i na događanjima koja ona organiziraju.

Tijekom 2021. djelatnici HZN-a sudjelovali su na:

- 92. sastanku CEN/BT-a održanom od 17. do 18. veljače 2021. virtualnim putem
- 167. sastanku CENELEC/BT-a održanom od 17. do 18. veljače 2021. virtualnim putem

- 2. plenarnom sastanku CEN-CENELEC/SABE-a (Strateškog savjetodavnog tijela za okoliš) održanom od 17. do 18. ožujka 2021. virtualnim putem
- 93. sastanku CEN/BT-a održanom od 25. do 26. svibnja 2021. virtualnim putem
- 168. sastanku CENELEC/BT-a održanom od 26. do 27. svibnja 2021. virtualnim putem
- 55. općoj i izvanrednoj skupštini CEN-a održanima 24. lipnja 2021. virtualnim putem
- 11. zajedničkoj sjednici CEN/AG-a i CENELEC/AG-a održanoj 24. lipnja 2021. virtualnim putem
- izvanrednoj i 61. općoj skupštini CENELEC-a održanima 24. lipnja 2021. virtualnim putem
- 3. plenarnom sastanku CEN-CENELEC/SABE-a (Strateškog savjetodavnog tijela za okoliš) održanom od 13. do 14. listopada 2021. virtualnim putem
- 169. sastanku CENELEC/BT-a održanom od 19. do 20. listopada 2021. virtualnim putem
- 94. sastanku CEN/BT-a održanom od 20. do 21. listopada 2021. virtualnim putem
- 12. zajedničkoj sjednici CEN/AG-a i CENELEC/AG-a održanoj 25. studenog 2021. virtualnim putem
- 62. općoj skupštini CENELEC-a održanoj 25. studenog 2021. virtualnim putem
- 56. općoj skupštini CEN-a održanoj 25. studenog 2021. virtualnim putem.

HZN upravlja radom europskog tehničkog odbora CEN/TC 452, *Assistance Dogs*. U vezi s aktivnostima odbora HZN je sudjelovao na 6. plenarnom sastanku 27. svibnja 2021. virtualno (tajništvo HZN-a) te u organizaciji sastanaka radnih skupina CEN/TC-a 452/WGs u veljači i listopadu 2021. godine.

Djelatnik HZN-a aktivno je sudjelovao u radu radne skupine CEN-CLC/BTWG 12, *Harmonized standards and the European regulatory framework*. Rad radne skupine održava se putem aplikacije GoTo Meeting, a tijekom 2021. održano je sedam sastanaka.

Djelatnica HZN-a sudjelovala je u izradi europskih sporazuma s radionice *Tourism and related services – Requirements and guidelines to prevent the spread of Covid-19 in the tourism industry (CWA 5643-1 i CWA 5643-2)* tijekom 2021. godine.

Predstavnica HZN-a sudjelovala je na sastanku radne skupine za mala i srednja poduzeća (SME-WG) koji se održao virtualnim putem 23. veljače 2021. godine.

Stručnjaci iz Republike Hrvatske (preko HZN-a) uključeni su u rad CEN-ovih i CENELEC-ovih radnih skupina. U 62 radne skupine CEN-a sudjeluje 79 stručnjaka iz Republike Hrvatske u izradi norma iz područja: električna vozila, prometni znakovi, akustička svojstva zgrada, kemijski dezinficijensi i antiseptici, zaštita od požara, protupožarna i vatrogasna oprema, proizvodi na bazi gipsa, staklo u graditeljstvu, vatrogasne pumpe, prometni znakovi, zaštita kulturne baštine, eurokodovi itd.

U četiri radne skupine CENELEC-a sudjeluje pet stručnjaka iz Republike Hrvatske na izradi norma u području: električne opreme za željeznicu, kompatibilnosti između željezničkih vozila i sustava detekcije vlaka i električnih kabela.

5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija

U 2021. HZN je u potpunosti ispunio obvezu glasovanja o nacrtima norma i konačnim nacrtima norma europskih normizacijskih organizacija (CEN, CENELEC i ETSI) te o nacrtima norma, konačnim nacrtima norma i ostalim radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih normizacijskih organizacija (ISO-a i IEC-a) u kojima je HZN punopravni član.

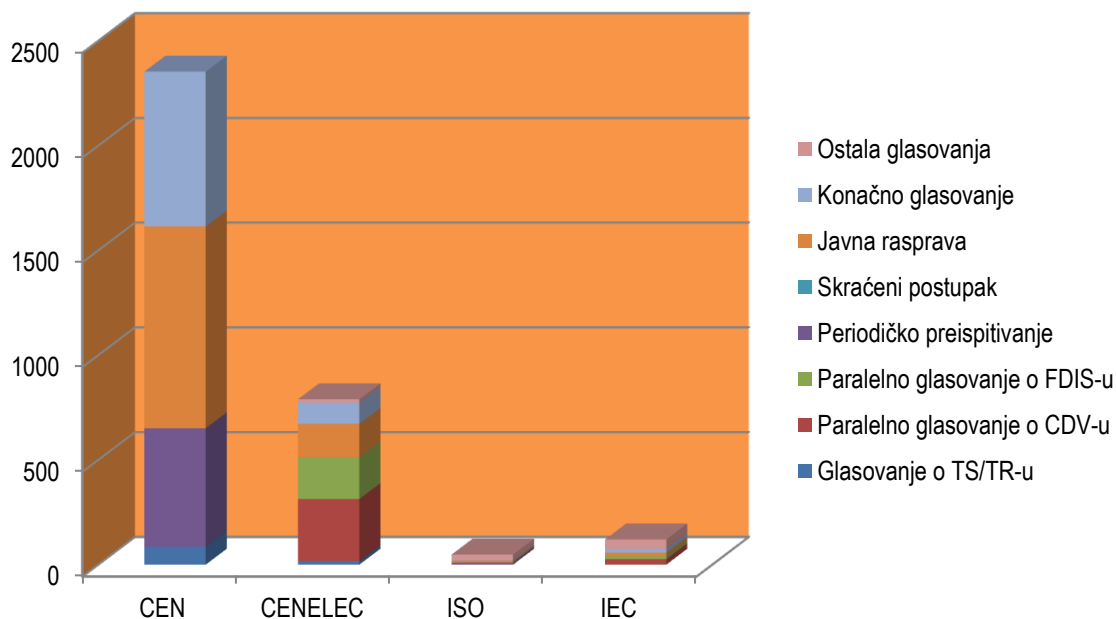
U CEN-u su 2021. ukupno održana 2353 glasovanja. Od tog broja na javnoj raspravi bila su 963 nacrti norma i 739 konačnih nacrti norma, zatim 566 periodičnih preispitivanja norma i 85 tehničkih izvještaja.

U CENELEC-u se 2021. glasovalo o ukupno 789 radnih dokumenata: 159 nacrti norma na javnoj raspravi, 101 konačni nacrt norma (FDIS), 296 paralelnih glasovanja o CDV-u i 200 o FDIS-u. Također se glasovalo o 17 dokumenata TS/TR-a te 16 ostalih vrsta dokumenata.

U ETSI-ju se u 2021. glasovalo o ukupno 80 radnih dokumenata poslanih na javnu raspravu ili na završno glasovanje.

U ISO-u je 2021. bilo ukupno 48 glasovanja o nacrtima norma i drugim radnim dokumentima tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član. Završnih glasovanja bilo je ukupno 17 i to: 10 nacrti norma na javnoj raspravi i sedam konačnih nacrti. Također, provedeno je 10 glasovanja o normama na periodičkom preispitivanju.

U IEC-u se 2021. glasovalo o ukupno 120 dokumenata, od kojih su 17 nacrti norma i 19 konačnih nacrti norma tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član. Osim toga, glasovalo se o 12 drugih vrsta dokumenata. Također se glasovalo o 72 dokumenta tehničkih odbora IEC-a u kojima je HZN promatrač.



Slika 2 – Grafički prikaz glasovanja HZN-a u 2021. o radnim dokumentima za izradu međunarodnih i europskih norma

5.5 Dostavljanje podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)

HZN je obavezan dostavljati podatke o prihvaćenim normama i normizacijskim dokumentima CEN-a i CENELEC-a. Podaci se učitavaju u sustav CEN-CENELEC iPROJEX, modul *National implementation*. U 2021. učitani su podaci za 1500 dokumenata.

European standard reference	Date of availability	Date of publication	DOW	Method of implementat.	National standard reference	Date of publication NSR	Available language	Reference of national official journal	Date of national official journal
CEN ISO/TR 10400:2021				Publication	HRI CEN ISO/TR 10400:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
CEN ISO/TR 15462:2009	2010-02-11	2010-05-11	2010-05-11	Publication	HRI CEN ISO/TR 15462:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
CEN ISO/TS 21596:2021	2022-02-28			Publication	HRS CEN ISO/TS 21596:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
CEN/TR 15071:2020				Publication	HRI CEN/TR 15071:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
CEN/TR 15071:2020/AC:2021				Publication	HRI CEN/TR 15071:2021/Ispr.1:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
CEN/TR 15371-1:2021				Publication	HRI CEN/TR 15371-1:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
CEN/TR 15371-2:2021				Publication	HRI CEN/TR 15371-2:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 12012-4:2019+A1:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 12012-4:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 12385-5:2021/AC:2021				Publication	HRN EN 12385-5:2021/Ispr.1:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 12516-2:2014+A1:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 12516-2:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13032-3:2021	2022-02-28	2022-05-31	2022-05-31	Publication	HRN EN 13032-3:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13138-1:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 13138-1:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13138-2:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 13138-2:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13138-3:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 13138-3:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13286-41:2021	2022-02-28	2022-05-31	2022-05-31	Publication	HRN EN 13286-41:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13477-2:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 13477-2:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13480-5:2017/A2:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 13480-5:2017/A2:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13523-0:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 13523-0:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13523-2:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 13523-2:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13523-3:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 13523-3:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 13523-7:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 13523-7:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 14373:2021	2022-02-28	2022-05-31	2022-11-30	Publication	HRN EN 14373:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 1439:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 1439:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 14854:2021	2022-02-28	2022-05-31	2022-05-31	Publication	HRN EN 14854:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30
EN 15216:2021	2022-01-31	2022-04-30	2022-04-30	Publication	HRN EN 15216:2021	2021-11-30	en	HZN e-Glasilo 11/2021	2021-11-30

Slika 3 – Prikaz tablice s popisom prihvaćenih normizacijskih dokumenata CEN-a i CENELEC-a

HZN je također obavezan dostavljati informacije o izradi izvornih nacionalnih norma, međutim u 2021. nije prijavljena ni jedna izvorna norma.

5.6 Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeno glasilo Europske unije

Naslovi nacionalnih norma koje su prihvaćene europske norme koje su citirane ili će biti citirane u Službenome listu Europske unije (OJ EU) moraju biti prevedene na sve jezike Europske unije (EU) i Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA).

Nacionalna su normirna tijela odgovorna za dostavu nacionalnih naslova norma u fazi konačnog nacrtu, a najkasnije u fazi ratifikacije. Naslovi se ne dostavljaju Europskoj komisiji izravno, već Središnjoj upravi CEN-a i CENELEC-a (*CEN-CENELEC Management Centre, CCMC*) koja naslove na svim jezicima članova CEN-a i CENELEC-a u elektroničkom obliku dostavlja Europskoj komisiji u skladu s Okvirnim sporazumom potpisanim između CEN-a odnosno CENELEC-a i Europske komisije. Naslovi se učitavaju u sustav iProjex, modul *National titles* prema postavljenim pravilima.

HZN je obavezan dostavljati naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme od 1. srpnja 2013., tj. od ulaska Republike Hrvatske u EU.

European standard reference	English Title	Lang. Code	Title
prEN 15085-5	Railway applications - Welding of railway vehicles and components - Part 5: Inspection, testing and documentation	hr	Željeznički sustav – Zavarivanje željezničkih vozila i sastavnih dijelova -- 5. dio: Nadzor, ispitivanje i dokumentacija
prEN ISO 12217-1	Small craft - Stability and buoyancy assessment and categorization - Part 1: Non-sailing boats of hull length greater than or equal to 6 m (ISO/DIS 12217-1:2020)	hr	Mala plovila -- Ocjenjivanje i razredba stabiliteta i plovnosti -- 1. dio: Plovila bez jedara duljine trupa 6 m ili više (ISO/DIS 12217-1:2020)
prEN 13557	Cranes - Controls and control stations	hr	Granci -- Upravljački uređaji i njihov smještaj
prEN 14509-1	Factory-made double skin metal faced insulating sandwich panels - Part 1: Self-supporting applications	hr	Tvornički izrađeni izolacijski paneli obostrano obloženi limom -- 1. dio: Primjena samonosivih panela
prEN 13763-17	Explosives for civil uses - Detonators and detonating cord relays - Part 17: Determination of no-fire current of electric detonators	hr	Eksplzivni za civilnu uporabu -- Detonatori i usporivači za detonirajući štapin -- 17. dio: Određivanje struje pri kojoj detonatori ne pale
prEN 13763-16	Explosives for civil uses - Detonators and detonating cord relays - Part 16: Determination of delay accuracy	hr	Eksplzivni za civilnu uporabu -- Detonatori i usporivači za detonirajući štapin -- 16. dio: Određivanje točnosti usporenja
prEN ISO 20916	In vitro diagnostic medical devices - Clinical performance studies using specimens from human subjects - Good study practice (ISO 20916:2019)	hr	Medicinski proizvodi za in vitro dijagnostiku -- Klinička istraživanja svojstava na uzorcima uzetim od ljudi -- Dobra istraživačka praksa (ISO 20916:2019)
prEN 13630-6	Explosives for civil uses - Detonating cords and safety fuses - Part 6: Determination of resistance to tension of detonating cords	hr	Eksplzivni za civilnu uporabu -- Detonirajući i sporigoreći štapini -- 6. dio: Određivanje otpornosti detonirajućih štapina na istezanje
prEN 16616	Chemical disinfectants and antiseptics - Chemical-thermal textile disinfection - Test method and requirements (phase 2, step 2)	hr	Kemijski dezinficijensi i antiseptici -- Kemijsko-toplinska dezinfekcija tekstila -- Metoda ispitivanja i zahtjevi (faza 2, korak 2)
prEN 13203-2	Gas-fired domestic appliances producing hot water - Part 2: Assessment of energy consumption	hr	Plinski uređaji za pripremu potrošne tople vode za kućanstva -- 2. dio Procjena potrošnje energije
prEN 13763-25	Explosives for civil uses - Detonators and detonating cord relays - Part 25: Determination of transfer capability of surface connectors, relays and coupling accessories	hr	Eksplzivni za civilnu uporabu -- Detonatori i usporivači za detonirajući štapin -- 25. dio: Određivanje sposobnosti prijenosa površinskih spojnika, usporivača i spojnih dodataka
prEN 15085-3	Railway applications - Welding of railway vehicles and components - Part 3: Design requirements	hr	Željeznički sustav -- Zavarivanje željezničkih vozila i sastavnih dijelova -- 3. dio: Zahtjevi za projektiranje
prEN 13763-24	Explosives for civil uses - Detonators and detonating cord relays - Part 24: Determination of the electrical non-conductivity of shock tube	hr	Eksplzivni za civilnu uporabu -- Detonatori i usporivači za detonirajući štapin -- 24. dio: Određivanje električne nevodljivosti udarne cjevčice
prEN 16637-3	Construction products: Assessment of release of dangerous substances - Part 3: Horizontal up-flow percolation test	hr	Građevni proizvodi -- Procjena otpuštanja opasnih tvari -- 3. dio: Horizontalno ispitivanje procjeđivanja tokom prema gore
prEN 1434-5	Thermal energy meters - Part 5: Initial verification tests	hr	Mjerila toplinske energije -- 5. dio: Ispitivanja prilikom prvog ovjeravanja
prEN 13938-3	Explosives for civil uses - Propellants and rocket propellants - Part 3: Determination of deflagration to detonation transition	hr	Eksplzivni za civilnu uporabu -- Baruti i čvrsta raketna goriva -- 3. dio: Određivanje prijelaza sagorijevanja u detonaciju

Slika 4 – Prikaz tablice s popisima naslova hrvatskih normativnih dokumenata za objavu u OJ EU-a

U 2021. dostavljeno je oko 350 naslova norma i nacrtu norma na hrvatskome jeziku za objavu u OJ EU-a. Popisi harmoniziranih norma objavljuju se u OJ EU-a u obliku Provedbenih odluka Komisije, a više informacija o harmoniziranim normama dostupno je na mrežnoj stranici http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/harmonised-standards_hr.

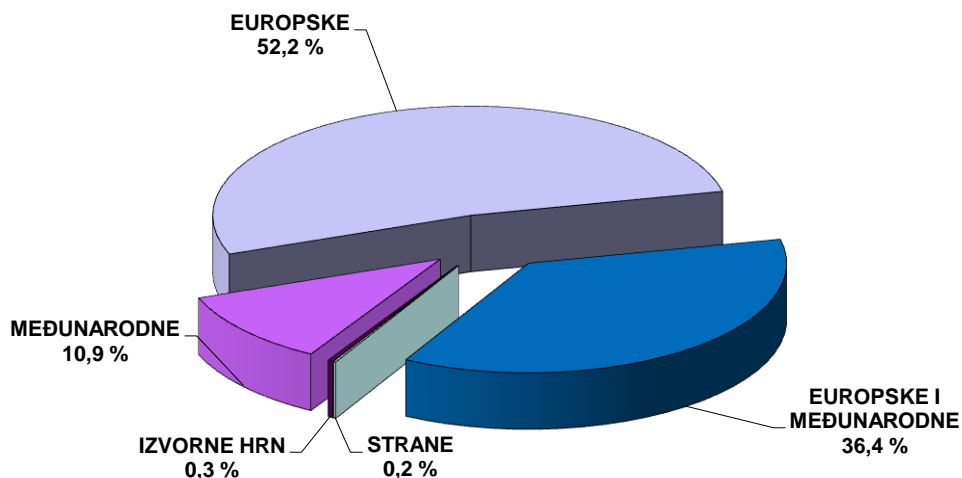
PRILOG I.

Br.	Upućivanje na normu
1.	EN 581-1:2006 Vanjski namještaj – Namještaj za sjedenje i stolovi za kampiranje, za kućnu i javnu uporabu – 1. dio: Opći sigurnosni zahtjevi
2.	EN 913:2018 Gimnastička oprema – Opći sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja
3.	EN 914:2008 Gimnastička oprema – Usporedne i kombinirane ruče – Zahtjevi i metode ispitivanja uključujući sigurnost
4.	EN 915:2008 Gimnastička oprema – Asimetrične ruče – Zahtjevi i metode ispitivanja uključujući sigurnost
5.	EN 916:2003 Gimnastička oprema – Sanduk za preskakivanje – Zahtjevi i metode ispitivanja uključujući sigurnost
6.	EN 957-2:2003 Oprema za vježbanje – 2. dio: Oprema za jačanje, dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja
7.	EN 957-6:2010+A1:2014 Oprema za vježbanje – 6. dio: Pokretne trake za trčanje, dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja
8.	EN 957-7:1998 Oprema za vježbanje – 7. dio: Veslački uređaji, dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja
9.	EN 1129-1:1995 Namještaj – Otklopni kreveti – Sigurnosni zahtjevi i ispitivanje – 1. dio: Sigurnosni zahtjevi
10.	EN 1129-2:1995 Namještaj – Otklopni kreveti – Sigurnosni zahtjevi i ispitivanje – 2. dio: Metode ispitivanja
11.	EN 1130-1:1996 Namještaj – Dječji krevetići i zipke za kućansku uporabu – 1. dio: Sigurnosni zahtjevi
12.	EN 1130-2:1996 Namještaj – Dječji krevetići i zipke za kućansku uporabu – 2. dio: Metode ispitivanja

Slika 5 – Naslovi harmoniziranih europskih norma na hrvatskom jeziku objavljeni u OJ EU-a

5.7 Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti

Ukupan broj hrvatskih normativnih dokumenata 31. prosinca 2021. bio je 33 947. Od toga je prijevodom prihvaćeno 320 normativnih dokumenata, 105 je izvornih hrvatskih norma, dok su u izvorniku prihvaćena 33 522 normativna dokumenta. Na javnoj je raspravi 31. prosinca 2021. bio 2421 prijedlog za prihvaćanje normativnih dokumenata u izvorniku.



Slika 6 – Grafički prikaz hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata prema izvorniku

Tijekom 2021. objavljeno je 1796 novih hrvatskih normativnih dokumenata (uključujući amandmane i ispravke), 1561 dokument je povučen, a za javnu je raspravu objavljeno 1777 dokumenata.

Norme	Broj	Predmorme	Broj	Predmorme	Broj	Tehnički izvještaji	Broj	Upute HZN-a	Broj	Amandmani	Broj	Ispravci	Broj	Nacionalni dodaci	Broj	Tumačenja	Broj
HRN	34	HRS ENV CEN	4	HRS TS CEN	307	HRI TR CEN	369	HRU CEN	1	Amd CEN	115	Ispr CEN	206	NA HRN	59	IS CLC	19
HRN BAS	1	HRS ENV CLC	3	HRS TS CEN ISO	78	HRI TR CEN CLC	5	HRU ETS	4	Amd CEN CLC	3	Ispr CEN CLC	4				
HRN CEN	9862			HRS TS CLC	50	HRI TR CEN CLC ETS	3	HRU ISO	2	Amd CEN ISO	299	Ispr CEN ISO	71				
HRN CEN CLC	204			HRS TS CLC IEC	15	HRI TR CEN ISO	53	HRU ISO IEC	7	Amd CLC	409	Ispr CEN ISO CLC IEC	2				
HRN CEN CLC ETS	4			HRS TS ETS	62	HRI TR CLC	62			Amd CLC IEC	740	Ispr CEN ISO IEC	2				
HRN CEN ISO	5619			HRS TS IEC	12	HRI TR CLC ETS	1			Amd CLC ISO IEC	1	Ispr CLC	241				
HRN CEN ISO CLC	6			HRS TS ISO	44	HRI TR CLC IEC	28			Amd ETS	3	Ispr CLC IEC	190				
HRN CEN ISO CLC IEC	52			HRS TS ISO IEC	12	HRI TR ETS	24			Amd HRN	1	Ispr DIN	1				
HRN CEN ISO IEC	32					HRI TR IEC	24			Amd IEC	3	Ispr ETS	1				
HRN CLC	876					HRI TR ISO	58			Amd ISO	67	Ispr HRN	8				
HRN CLC IEC	5127					HRI TR ISO IEC	9			Amd ISO IEC	11	Ispr ISO	36				
HRN CLC ISO IEC	10									Amd NA HRN	2	Ispr ISO IEC	9				
HRN DIN	52											Ispr NA HRN	1				
HRN ETS	4846																
HRN IEC	255																
HRN ISO	2943																
HRN ISO IEC	71																
Norme	29994	Predmorme	7	Predmorme	580	Tehnički izvještaji	636	Upute HZN-a	14	Amandmani	1654	Ispravci	772	Nacionalni dodaci	59	Tumačenja	19

Slika 7 – Prikaz hrvatskih normativnih dokumenata po vrsti dokumenta

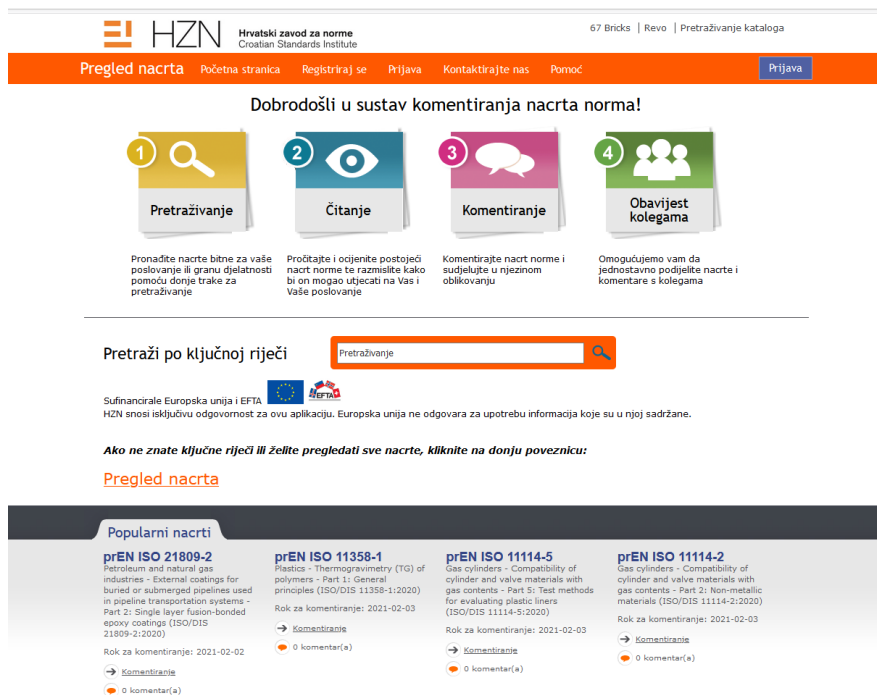
5.7.1 Prihvatanje i objava normativnih dokumenata

HZN neprekidno prati razvoj norma i drugih normativnih dokumenata na europskoj i međunarodnoj razini te nastoji održati dinamiku prihvatanja tih dokumenata u nacionalni sustav u skladu s dinamikom njihova razvoja na europskoj razini, a u rokovima koje utvrđuju europske normizacijske organizacije CEN i CENELEC.

Budući da se na europskoj razini stalno razvijaju nove norme i drugi normativni dokumenti te preinačuju, povlače i zamjenjuju postojeći, europske organizacije za normizaciju CEN i CENELEC mjesečno objavljuju više od stotinu novih normativnih dokumenata koje je potrebno prihvatiti kao hrvatske. Do kraja 2021. u nacionalni je normizacijski sustav ukupno prihvaćeno više od 99 % europskih normativnih dokumenata.

HZN, kao član CEN-a i CENELEC-a, obvezan je objavljivati sve nacрте europskih norma i drugih normativnih dokumenata na nacionalnoj razini. HZN objavljuje informacije o hrvatskim nacrtima u HZN e-glasilu koje je dostupno na mrežnoj stranici HZN-a: <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=44>.

Tekstovi nacрта norma dostupni su na mrežnoj stranici HZN-a u sustavu HZNacrti, <http://hznlive.67bricks.com/>, a u 2021. u sustav je učitano 1059 nacрта.



Slika 8 – Naslovna stranica aplikacije HZNacrti na mrežnoj stranici HZN-a

5.7.2 Tehnička priprema normativnih dokumenata

Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti, koji se u hrvatsku normizaciju prihvaćaju u izvorniku, pripremaju se za objavljivanje i distribuciju u Odsjeku za poslove normoteke. Tijekom 2021. u elektroničkom formatu (PDF) na HZN-ov poslužitelj učitano je oko 1796 hrvatskih norma.

Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti, i prijevodi i izvorni, koji se objavljuju na hrvatskome jeziku te izvorni hrvatski normativni dokumenti koji se zbog posebnih zahtjeva prevode i objavljuju na engleskome jeziku, tehnički se pripremaju za objavljivanje i distribuciju u Odsjeku za tehničku pripremu norma. Ti se dokumenti pripremaju i pohranjuju isključivo u elektroničkom obliku (PDF formatu) za distribuciju korisnicima. Osim toga, u Odsjeku za tehničku pripremu norma, prema potrebama i zahtjevima posla drugih odsjeka, prevode se i lektoriraju sve vrste normativnih dokumenata, tekstova, stručnih članaka za službeno HZN e-glasilo, korespondencija, razni akti, ugovori i dr.

Izvršenje aktivnosti tehničke pripreme i grafičkog oblikovanja (prijeloma) normativnih dokumenata te prevođenja i lektoriranja u Odsjeku za tehničku pripremu norma u 2021. bilo je sljedeće:

– ukupno objavljenih norma na hrvatskom jeziku: 28 norma (1160 kartica)	910	stranica
– prevođenje normativnih dokumenata	220	kartica
– prevođenje službenih i drugih dokumenata i ostalih tekstova	600	kartica
– lektoriranje engleskih tekstova	120	kartica
– prevođenje i redaktura naslova norma	500	naslova
– kontrola usklađenosti prijevoda s pravilima normizacijskog rada norma (EU projekt 2019.–2020.)	1830	kartica
– lektoriranje normativnih dokumenata	200	kartica
– lektoriranje službenih i drugih dokumenata i ostalih tekstova	510	kartica
– lektoriranje naslova norma	75	kartica
– kontrola usklađenosti lekture s pravilima normizacijskog rada norma (EU projekt 2019.–2020.)	200	kartica

Tablica 5 – Tehnička priprema norma na hrvatskom jeziku za objavu u 2021. godini

R. br.	Oznaka norme	Jezik	HZN e-glasilo
1.	HRN EN ISO 17100:2015	hr,en	2/2021
2.	HRN EN ISO 17100:2015/A1:2017	hr,en	2/2021
3.	HRN EN 1909:2017	hr	3/2021
4.	HRN EN 12397:2017	hr	3/2021
5.	HRN EN ISO 15025:2016	hr	4/2021
6.	HRN EN ISO 20471:2013	hr	4/2021
7.	HRN EN ISO 20471:2013/A1:2016	hr	4/2021
8.	HRN EN ISO 14732:2014	hr	5/2021
9.	HRN EN 13101:2007	hr	5/2021
10.	HRN EN 55035:2017	hr	6/2021
11.	HRN EN 55035:2017/A11:2020	hr	6/2021
12.	HRN EN 15898:2019	hr,en,fr,de	7/2021
13.	HRN EN 60529:2000	hr	7/2021
14.	HRN EN 60529:2000/A2:2014	hr	7/2021
15.	HRN EN 60529:2000/A2:2014/Ispr.1:2019	hr	7/2021
16.	HRN EN ISO 14031:2013	hr	8/2021
17.	HRN EN 1993-1-4:2014/A2:2021	hr	9/2021
18.	HRN EN ISO/IEC 17065:2013	hr,en	9/2021
19.	HRN EN ISO 15614-1:2017	hr	11/2021
20.	HRN EN 13427:2007	hr	11/2021
21.	HRN EN 13428:2007	hr	11/2021
22.	HRN EN 13429:2007	hr	11/2021
23.	HRN EN 13430:2007	hr	11/2021
24.	HRN EN 13431:2007	hr,en	11/2021
25.	HRN EN 13432:2003	hr	11/2021
26.	HRN EN 13432/AC:2006	hr	11/2021
27.	HRN EN 1992-4:2019	hr	12/2021
28.	HRN EN 61557-14:2013	hr	12/2021

6. SURADNJA

6.1 Europska i međunarodna suradnja

HZN prati rasprave povezane s normizacijom i sudjeluje u njima na sastancima na ekspertnoj razini u Vijeću EU-a i Komisiji. HZN je pripremio hrvatsko stajalište za Vijeće za konkurentnost (COMPET) za sastanak koji se održao 27. svibnja 2021. godine.

HZN je u svibnju 2021. imenovao predstavnika u Povjerenstvu za izradu stajališta i mišljenja Republike Hrvatske na Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i vijeća o strojevima, koji je zadužen za slanje i primanje informacija u vezi s raspravama na sastancima Radne skupine Europske komisije i Radne skupine Vijeća EU-a o tekstu Uredbe o strojevima. Članovi HZN-a uputili su nekoliko komentara na tekst prijedloga Uredbe.

Tijekom srpnja 2021. Europska je komisija putem inicijative [roadmap](#) objavila javne konzultacije u vezi s izradom nove Strategije normizacije EU-a kojom se želi ojačati konkurentnost EU-a u svijetu, omogućiti otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo i usaditi demokratske vrijednosti u primjenu tehnologije. HZN je početkom kolovoza poslao komentar na Prijedlog Strategije.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu Odbora za norme (*Committee on Standards*) koji je osnovan na temelju Uredbe (EU) br. 1025/2012 o europskoj normizaciji pri Europskoj komisiji. Tijekom 2021. djelatnica HZN-a sudjelovala je na:

- 22. sastanku održanom 2. srpnja 2021. virtualnim putem
- 23. sastanku održanom 10. prosinca 2021. virtualnim putem.

6.1.1 Suradnja s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji

S ciljem boljeg uključivanja interesnih skupina u normizaciju HZN je tijekom 2021. surađivao s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) br. 1025/2012 o europskoj normizaciji s kojima je Europska komisija formalizirala partnerstva, a u koje se ubrajaju SBS², ANEC³, ECOS⁴ i ETUC⁵. Predstavnica HZN-a sudjelovala je u svibnju 2021. na godišnjoj konferenciji europskog udruženja *Small Business Standards* (SBS) pod naslovom MSP-ovi kao pokretači zelenog rasta: Pretvaranje izazova u prilike uz pomoć normi (*SMEs as drivers of green growth: Turning challenges into opportunities with standards*), koja je održana virtualnim putem.

Predstavnice HZN-a sudjelovale su u studenom 2021. na sastanku s predstavnicima Ekološke koalicije za norme ECOS (*Environmental Coalition on Standards*) o mogućnostima uključivanja predstavnika udruga za zaštitu okoliša u nacionalne normizacijske procese.

6.2 Nacionalna suradnja

6.2.1 Suradnja s tijelima državne uprave

Zbog važnosti normizacije kao alata za potporu zakonodavstvu i politikama Hrvatski zavod za norme surađuje s tijelima državne uprave, posebno u područjima koja su obuhvaćena usklađenim zakonodavstvom EU-a.

² SBS je udruženje koje predstavlja interese malih i srednjih poduzeća u normizaciji (*Small Business Standards*).

³ ANEC je udruženje koje predstavlja glas europskih potrošača u normizaciji (*The European consumer voice in standardisation*).

⁴ ECOS je europska Ekološka koalicija za normizaciju (*Environmental Coalition on Standards*).

⁵ ETUC je Europska konfederacija sindikata (*Syndicat European Trade Union*).

Tijekom 2021. nadležnim tijelima državne uprave prosljeđene su informacije s Odbora za norme o glasovanju na odgovarajuće nacрте provedbenih odluka Komisije o zahtjevima za normizaciju radi potpore direktivama i uredbama. Također su tijelima državne uprave na mišljenje prosljeđene informacije o Godišnjem programu rada Unije za europsku normizaciju u kojem se utvrđuju prioriteta europske normizacije te europske norme i europski normizacijski dokumenti čiji razvoj Komisija namjerava tražiti te konkretni ciljevi i politike za te norme i dokumente.

HZN je u veljači 2021. tijelima državne uprave koja provode usklađeno europsko tehničko zakonodavstvo prosljeđio informaciju s Odbora za norme (*Committee on Standards*) o drugom krugu konzultacija o nacrtu *Plavog vodiča o provedbi pravila EU-a o proizvodima*.

Na zahtjev tijela državne uprave HZN izrađuje popise norma koji služe za provedbu usklađenog zakonodavstva. Tijekom 2021. HZN je na zahtjev Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja priredio revidirani popis hrvatskih norma za opću sigurnost proizvoda koji je izrađen u skladu s *Provedbenom Odlukom Komisije (EU) 2020/1808*.

Tijekom 2021. HZN je nastavio i suradnju s tijelima državne uprave (Državni inspektorat, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine) u smislu pristupa Repozitoriju hrvatskih norma HRN4You.

Tijekom kolovoza 2021. HZN je na zahtjev Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja dostavio komentar i mišljenje u vezi s temom „Novi zakonodavni okvir za proizvode“, a povezano s održavanjem europskog sustava harmoniziranih norma u Platformi F4F (*Fit for Future*) koja će Komisiji pomoći pojednostavniti propise EU-a i smanjiti nepotrebne povezane troškove.

U vezi s provedbom Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 120/16) HZN je na zahtjev tijela državne uprave davao određena tumačenja o upućivanju na primjenu norma u tehničkim specifikacijama za javne nabave.

HZN je tijekom 2021. nastavio i suradnju s kontaktnim točkama za proizvode, koje su ustrojene u određenim ministarstvima. Na zahtjev Kontaktne točke za proizvode pri Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) i Kontaktne točke za građevne proizvode pri Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (MPGI), HZN je davao informacije o primjeni norma u usklađenom (harmoniziranom) i neusklađenom području europskog zakonodavstva.

Vežano uz izradu Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2021. – 2027., koji donosi Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, HZN je uputio prijedlog izmjene teksta, a također je europsku normu EN 301 549 na koju upućuje Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora („Narodne novine“, broj 17/19) uključio u Projekt prevođenja harmoniziranih norma na hrvatski jezik te je norma krajem 2021. prevedena i upućena u daljnju proceduru do objave.

HZN je tijekom 2021. na zahtjev nadležnih tijela državne uprave dao mišljenja na sljedeće zakonodavne akte:

- Prijedlog Uredbe o kvaliteti tekućih naftnih goriva
- Prijedlog Pravilnika o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora
- Nacrt prijedloga zakona o postupku notifikacije u području tehničkih propisa i propisa o uslugama informacijskog društva (TRIS)
- Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva
- Nacrt prijedloga zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti
- Prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o otpornosti na požar i drugim zahtjevima koje građevine moraju zadovoljiti u slučaju požara.

Hrvatski zavod za norme je nakon zaprimanja iskaza interesa Ministarstva turizma i sporta za prevođenje i prihvaćanje europskih CWA dokumenata u području usluga i turizma u lipnju 2021. prijavio u projekt prevođenja europske normativne dokumente CWA 5643-1:2021, *Tourism and related services – Requirements and guidelines to reduce the spread of Covid-19 in the tourism industry (ISO/PAS 5643:2021)* i CWA 5643-2:2021, *Tourism and related services – Requirements and guidelines to reduce the spread of Covid-19 in the tourism industry – European visual identity* kako bi bili na raspolaganju na hrvatskome jeziku u slučaju da se nadležno ministarstvo odluči za njihovu implementaciju u Republici Hrvatskoj.

6.2.2 Suradnja s gospodarskim i strukovnim udrugama i organizacijama koje predstavljaju različite interesne skupine

U vezi s primjenom Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji HZN je i tijekom 2021. provodio aktivnosti kako bi MSP-ovima olakšao pristup normama i normizacijskim procesima na nacionalnoj razini.

Tijekom 2021. redovito je održavan portal za male i srednje poduzetnike na mrežnim stranicama HZN-a pod nazivom *Kutak za MSP* te je u skladu sa zahtjevima Uredbe 1025/2012 objavljen izvještaj HZN-a o aktivnostima za MSP za 2021. godinu.

Kako bi se postigla viša razina sudjelovanja MSP-ova u sustavu normizacije, HZN je i tijekom 2021. predstavnicima MSP-a i drugim zainteresiranim korisnicima osigurao mogućnost čitanja i davanja komentara na nacрте norma putem mrežnog sustava za komentiranje nacрта norma (aplikacija HZNacrti).

Na mrežnim stranicama HZN-a i dalje je dostupna poveznica na besplatni interaktivni e-tečaj koji daje jasne i jednostavne informacije o normama i normizacijskim procesima u Europi te na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Ovaj e-alat, koji su u suradnji s CEN-om i CENELEC-om osmislili ANEC, ECOS i ETUC, dostupan je na poveznici www.standards4all.eu. Tečaj se sastoji od nekoliko modula kojima su tema norme, njihova izrada i ključna uloga u zaštiti potrošača, radnika i okoliša.

Djelatnica HZN-a objavila je članak u Biltenu Hrvatskog društva za medicinsku informatiku (HDMI), br. 2, 2021., pod nazivom *Hrvatska normizacija u području zdravstvene informatike*. S HDMI-jem je dogovorena daljnja suradnja koja uključuje objavu popisa novoobjavljenih hrvatskih norma i normativnih dokumenata iz područja HZN/TO 215, *Zdravstvena informatika*, barem jednom godišnje.

Tijekom 2021. nastavljena je suradnja sa strukovnim komorama (Hrvatska komora inženjera građevinarstva, Hrvatska komora inženjera elektrotehnike, Hrvatska komora inženjera strojarstva i Hrvatska komora arhitekata), Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine te Državnim inspektoratom u smislu pristupa članova komora i djelatnika navedenih tijela državne uprave Repozitoriju hrvatskih norma HRN4You.

7. INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a

Informatički i komunikacijski sustav HZN-a sastoji se od 13 poslužitelja, jedanaest fizičkih hostova i dva virtualna hosta te tri fizička diskovna skladišta koja proširuju prostor za pohranu. Centralni dio IS-a HZN-a opremljen je odgovarajućom zaštitom mreže i e-pošte te centraliziranim sustavom za sigurnosno kopiranje poslužitelja (*backup*).

Okosnicu informatičkog i komunikacijskog sustava čini sustav upravljanja procesima u normizacijskom radu koji se odvija u okviru HZN-a, a temelji se na platformi HCL Notes i HCL Domino serverom. Taj je sustav projektiran tako da pokriva sve procese koji se odvijaju u postupku donošenja norma te preuzimanja europskih i međunarodnih norma, osigurava rad tehničkih odbora te sudjelovanje hrvatskih stručnjaka u radu europskih i međunarodnih tehničkih odbora u svim fazama razvoja norma kao što su davanje mišljenja i primjedaba te glasovanje o normativnim dokumentima u svim fazama njihova razvoja. Osim uobičajene razmjene poruka sustav osigurava izravnu povezanost s aplikativnim rješenjima, tj. prihvaćanje i slanje poruka sa svim vrstama priloženih digitalnih dokumenata iz aplikativnog u sustav e-pošte i obrnuto.

Zbog specifičnosti normizacijskog rada i njegova prije svega europskog i međunarodnog karaktera te obveza HZN-a da sudjeluje u tome radu i osigura kompatibilnost toga sustava sa sličnim sustavima europskih (CEN, CENELEC, ETSI) i međunarodnih (ISO, IEC) normizacijskih organizacija, taj je sustav potrebno trajno posuvremenjivati i održavati tako da zadovoljava sve zahtjeve koji proizlaze iz takve suradnje i obveza HZN-a prema međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama.

Sustav HCL Domino/Notes ključni je sustav za poslovanje HZN-a te se za njega na godišnjoj razini ugovara održavanje. Na taj je način omogućena modernizacija sustava i dogradnja novih funkcija i poboljšanje postojećih.

Osim temeljnoga normizacijskog rada taj sustav omogućuje odvijanje i drugih procesa kao što su obavješćivanje javnosti o normama i normativnim dokumentima (prije svega trajno posuvremenjivanje kataloga hrvatskih norma na mrežnim stranicama HZN-a), prodaja norma korisnicima, prije svega u Republici Hrvatskoj, te davanje drugih informacija iz područja normizacije korisnicima.

Ugovaranje usluge održavanja i unaprjeđivanja izravno ovisi o dostupnim financijskim sredstvima namijenjenima u tu svrhu.

Mrežna aplikacija koja omogućuje uvid u hrvatske norme (Repozitorij hrvatskih norma HRN4You) neprekidno se posuvremenjuje novim funkcijama i mogućnostima, kako s korisničke tako i s administrativne strane. Cilj je unaprijediti zadovoljstvo korisnika spomenutom aplikacijom, što je ostvarivo kroz poboljšanje upotrebljivosti, pristupačnosti, informacijske arhitekture, vizualnog dizajna i dizajna interakcija. Osim aktivnosti unaprjeđivanja aplikacije neprekidno se provodi administriranje sustava, pruža podrška ključnim korisnicima i, prema potrebi, pojedinim krajnjim korisnicima.

Informatički sustav kojim se osigurava potpora prodaji, e-prodaja, neprekidno se unaprjeđuje novim funkcijama i mogućnostima. Svrha je unaprjeđenja posuvremenjivanje sustava prodaje norma, potpora tom sustavu te praćenje prodajnog procesa i njegova integracija s ostalim uslugama. U projektu izrade internetske trgovine u suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva i Financijskom agencijom pokrenuti su procesi integracije sa sustavom za naplatu e-Pristojbe – Modul korisničkog sučelja za korisnike javnopravnih tijela.

Trajno se unaprjeđuju i mrežne stranice HZN-a (www.hzn.hr) na hrvatskome i engleskome jeziku, na kojima su javnosti dostupni katalog hrvatskih norma i program rada HZN-a sa svim normizacijskim projektima, opće informacije o HZN-u, aktivnostima, tehničkoj infrastrukturi (HZN/TO) i publikacijama. Mrežne stranice HZN-a svakodnevno se posuvremenjuju novim sadržajima i informacijama iz područja normizacije i srodnih djelatnosti. Na stranici se redovito objavljuje službeno HZN e-glasilo. Također je na godišnjoj razini ugovorena usluga nadogradnje i održavanja mrežnog CMS sustava te usluga mrežnog hostinga.

Trajno se provodi cjelovita zaštita informatičkog sustava od računalnih prijetnji. U okviru te aktivnosti također je na godišnjoj razini obnovljena licencija za programsku i strojnu opremu koja se upotrebljava u tu svrhu.

U skladu sa standardnim i općeprihvaćenim sigurnosnim protokolima za provjeru sigurnih mrežnih mjesta, obnavljaju se SSL certifikati za sustav mrežnog pristupa repozitoriju HRN i službene mrežne stranice HZN-a.

Redovito se upotrebljavaju i ostala aplikativna rješenja za sljedeće poslovne procese:

- prodaja norma i drugih dokumenata
- financijsko knjigovodstvo
- djelovodni poslovi
- opis i praćenja zaduženja/naplate članarina za članove HZN-a.

Radi ostvarivanja financijskih ušteda i povećanja djelotvornosti rada HZN-a, pri čemu ključno značenje ima količina prometa preko interneta i njegova brzina, s pružateljem usluge pristupa internetu svake se godine revidira ugovor radi mogućih korekcija kako bi se postigao optimalan odnos mjesečnih troškova i pružene usluge.

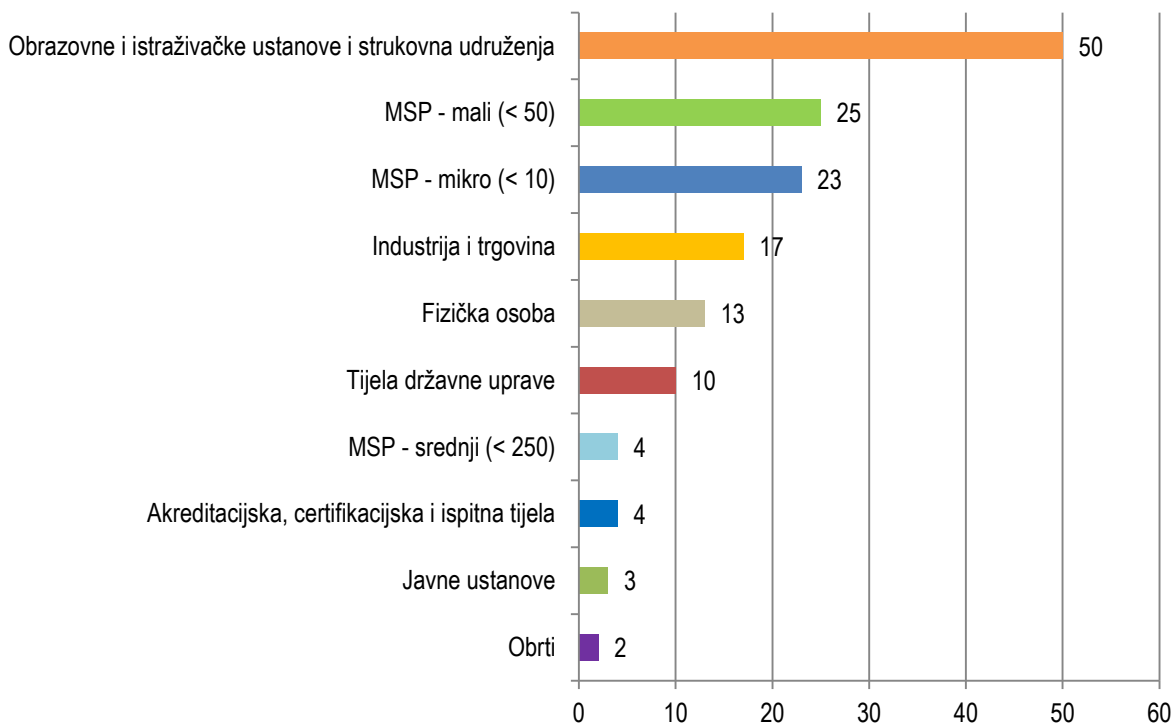
Održavanje strojne opreme (radne stanice, poslužitelji i periferna oprema) te programske opreme bazirane na Microsoft Windows tehnologijama provode isključivo djelatnici HZN-a u vidu preventivnog održavanja. Osim navedenog oblika planskog održavanja u okviru Odsjeka za informatiku HZN-a kroz neprekidni nadzor odnosno monitoring sustava i uređaja, također se provodi i drugi oblik planskog održavanja (tzv. prediktivno održavanje) kada se aktivnosti održavanja realiziraju na temelju procjene stanja dijelova strojne opreme ili stanja sustava. U skladu s uočenim poremećajima pokreću se određeni postupci daljnjih popravaka, nabave ili obnavljanja informatičke opreme. U slučaju manjih ispada koji ne zahtijevaju veće sudjelovanje vanjskih izvođača Odsjek samostalno provodi i sve manje zahtjevne oblike korektivnog održavanja strojne ili programske opreme.

8. INFORMACIJSKE USLUGE I PROIZVODI

8.1 Normoteka i rad s korisnicima

HZN osigurava dostupnost norma te besplatan uvid u norme svim zainteresiranim korisnicima putem poslova Odsjeka poslova normoteke. Normoteka je informacijsko-dokumentacijska središnjica HZN-a koja pohranjuje i održava zbirke norma i drugih normativnih dokumenata te pruža informacijske usluge korisnicima. U fondu normoteke HZN-a kontinuirano se održavaju zbirke hrvatskih (HRN), europskih (CEN, CENELEC), međunarodnih (ISO, IEC), njemačkih (DIN) te američkih granskih norma (ASTM). Svi su važeći normativni dokumenti iz fonda normoteke dostupni u elektroničkom (PDF) formatu. Povučeni normativni dokumenti također su dostupni na uvid, djelomično u tiskanom, a većim dijelom u elektroničkom (PDF) formatu. Korisnicima normoteke osigurana su računala za rad, alati za pretraživanje podataka o normama (PERINORM, ISHZN) te kupnja norma putem POS uređaja. Osim zbirki norma omogućen je i pregled stručnih publikacija iz područja normizacije te pretplata na usluge informiranja.

Tijekom 2021. normoteku je posjetio 151 korisnik. Najveći broj posjetitelja normoteke bili su predstavnici obrazovnih, istraživačkih ustanova i strukovnih udruženja te malih poduzeća i mikropoduzeća. Nešto manji broj korisnika normoteke bili su predstavnici većih i srednje velikih poduzeća te predstavnici tijela državne uprave i javnih ustanova. Najmanji broj korisnika normoteke bili su predstavnici iz kategorije obrta (slika 9).



Slika 9 – Struktura korisnika normoteke u 2021.

Tijekom 2021. najveći je interes korisnika bio uvid i pretraživanje podataka o hrvatskim normama (HRN) iz područja opreme za kućanstvo i gospodarske opreme, zabave i sporta, niskogradnje, industrije guma i plastike, konstrukcijskih materijala i gradnje te naftne tehnologije i srodnih tehnologija (tablica 6). Znatno interes korisnika bio je i uvid u međunarodne (ISO) i američke norme (ASTM).

Tablica 6 – Područja normizacije od najvećeg interesa za korisnike normoteke u 2021.

ICS oznaka	Naziv ICS područja
97	Oprema za kućanstvo i gospodarska oprema. Zabava. Sport
93	Niskogradnja
83	Industrija gume i plastike
91	Konstrukcijski materijali i gradnja
75	Naftna tehnologija i srodne tehnologije

U skladu s uputama Vlade RH i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo normoteka HZN-a je tijekom 2021. osiguravala izravni rad s korisnicima. Ipak, drugu godinu za redom vidljiv je smanjen broj korisnika koji posjećuju normoteku, a razlog tome su mjere poduzete zbog epidemijskog i pandemijskog širenja bolesti COVID-19 i sve veći broj registriranih korisnika koji pristupaju normama putem mrežne aplikacije HRN4You. Tijekom 2021. telefonskim putem pruženo je oko 1200 obavijesti o normama, a elektroničkom poštom odgovoreno je na 640 upita (tablica 7).

Tablica 7 – Usluge normoteke u 2021.

Usluga normoteke	Broj
odgovori telefonom	1200
posjetitelji normoteke	151
odgovori e-poštom	640
potvrda o istovjetnosti norma i/ili statusu	35
dozvola za uporabu dijelova norma	3

Najveći broj upita korisnika odnosio se na status, područje primjene ili cijenu norma i drugih normativnih dokumenata. Znanan broj upita odnosio se na podatke o usklađenim (harmoniziranim) normama u okviru provedbe usklađenog zakonodavstva Unije. S ciljem pružanja obavijesti o harmoniziranim normama u Odsjeku poslova normoteke tijekom 2021. redovito su posuvenjenjivani podaci u ISHZN-u, koji omogućuju utvrđivanje veze harmoniziranih norma s nacionalnim zakonodavstvom. Također, određen broj upita odnosio se na norme na koje se upućuje u specifikacijama za javne nabave te na zaštitu autorskog prava na norme. Na zahtjev korisnika tijekom 2021. izdano je 35 potvrda o istovjetnosti, prihvaćanju ili statusu norma i tri dozvole za uporabu dijelova norma povezano s politikom zaštite autorskog i prava intelektualnoga vlasništva.

U vezi s redovitim praćenjem informacija o nacionalnim normama i propisima u području primjene europskih direktiva za dizala i strojeve (*Lifts Directive 2014/33/EU, Machinery Directive 2006/42/EC*), koji provodi EFESME (*The European Federation of Elevator Small and Medium-sized Enterprises*), iz Odsjeka su poslani posuvenjenjeni podaci o hrvatskim normama niza HRN EN 81 za sigurnosna pravila za konstrukciju i ugradnju dizala i informacije iz područja odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva. Odgovori su poslani u suradnji s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja, koje je nadležno za provedbu pripadajućih nacionalnih propisa. Tijekom 2021. u Odsjeku poslova normoteke obavljani su i poslovi povezani s održavanjem mrežnih stranica ili aplikacija za korisnike:

- za mrežni katalog hrvatskih norma – U ISHZN sustav upisani su podaci o jeziku, broju stranica i cjenovnom razredu (CR) u ISHZN za 1825 hrvatskih norma. Za norme objavljene na hrvatskome jeziku upisano je i područje primjene kako bi takvi, prošireni podaci o normama bili vidljivi korisnicima.
- za aplikaciju HZNorm – U Odsjeku poslova normoteke pripremljeno je oko 100 radnih dokumenata u elektroničkome obliku uz primjenu vodenog žiga (radi zaštite autorskog prava) za članove tehničkih odbora (HZN/TO).
- za aplikaciju Repozitorij hrvatskih norma, HRN4You – Nazivi datoteka na HZN-ovu poslužitelju usklađeni su s referencijskim oznakama hrvatskih norma u Repozitoriju.
- za aplikaciju HZNacrti – Učitano je i opisano oko 1059 nacrti norma za javnu raspravu prema popisima norma koje dostavlja Odsjek za upravljanje informacijama.

Uz pružanje informacijsko-dokumentacijskih usluga djelatnici normoteke sudjelovali su u promotivnim i edukacijskim aktivnostima koje se provode s ciljem boljeg razumijevanja sustava normizacije i promocije primjene norma za različite interesne skupine. U rujnu 2021. održano je izlaganje o uslugama normoteke za sudionike Okruglog stola o značaju norm za suvremene informacijske sustave u zdravstvu, koji je održan u suradnji s Hrvatskim društvom za medicinsku informatiku (HDMI).

Radi poboljšanja pružanja usluga tijekom godine provedena je analiza zadovoljstva korisnika uslugama normoteke prema kojoj se 96 % korisnika izjasnilo da je u potpunosti zadovoljno pruženim uslugama.

8.1.1 Kontaktna točka za mala i srednja poduzeća (MSP)

U skladu s ciljevima Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji u normoteci HZN-a ustrojena je kontaktna točka za mala i srednja poduzeća (MSP) kao referentno mjesto koje MSP-ovima pruža informacije iz područja normizacije. MSP-ovima se omogućuje besplatan uvid u sadržaj norma i područje primjene, stručna pomoć, informiranje o normama telefonom ili e-poštom (msp@hzn.hr), što pridonosi boljem uključivanju malih i srednjih poduzetnika u normizacijske aktivnosti s ciljem zastupanja njihovih interesa na nacionalnoj i na europskoj i međunarodnoj razini. Tijekom 2021. provedene su aktivnosti kako bi se MSP-ovima olakšao pristup normama i normizacijskim procesima na nacionalnoj razini. Putem aplikacije za komentiranje nacrtu norma (HZNacrti) predstavnicima MSP-a, kao i drugim zainteresiranim korisnicima, osigurana je mogućnost čitanja i davanja komentara na nacrtu norma tijekom javne rasprave. U 2021. u sustav HZNacrti učitano je oko 1059 nacrtu norma.

Tijekom 2021. redovito je održavan portal za MSP-ove na mrežnim stranicama HZN-a pod nazivom Kutak za MSP (<https://www.hzn.hr/default.aspx?id=18>), na kojem je objavljen izvještaj HZN-a o aktivnostima za MSP-ove za 2021. godinu.

8.1.2 Uspostava i održavanje podataka o hrvatskim normama povezanim s usklađenim europskim zakonodavstvom

U informacijskom sustavu HZN-a djelatnici Odsjeka poslova normoteke prate upućivanja na harmonizirane norme u području usklađenog europskog zakonodavstva, koja se objavljuju u obliku Provedbenih odluka Komisije (*Commission Implementing Decision*) u L seriji SL EU-a. Do prosinca 2018. Komisija je upućivanja na harmonizirane norme objavljivala kao Obavijesti Komisije (*Commission communication*) u C seriji SL EU-a. Podaci u ISHZN-u usklađuju se s podacima u objedinjenim upućivanjima Komisije, u kojima se ponavljaju informacije koje su već objavljene u seriji L ili C SL-a. Službe Komisije ovaj su pregled namijenile isključivo za informativne svrhe te su podaci o harmoniziranim normama u ISHZN-u informativnog karaktera i ne proizvode pravne učinke.

U tablici 8 nalazi se popis uredaba i direktiva novoga zakonodavnog okvira s pripadajućim brojem harmoniziranih europskih norma koje su objavljene do 31. prosinca 2021. i koje su preuzete u nacionalni normizacijski sustav.

Tablica 8 – Prikaz broja harmoniziranih europskih norma prihvaćenih za provedbu novog zakonodavnog okvira

Područje direktive/uredbe	Oznaka direktive/uredbe	Broj harmoniziranih norma
1. Niskonaponska oprema (LVD)	2014/35/EU	966
2. Jednostavne tlačne posude	2014/29/EU	7
3. Sigurnost igračkaka	2009/48/EZ	19
4. Građevni proizvodi (CPD/CPR)	Uredba (EU) 305/2011	518
5. Elektromagnetska kompatibilnost (EMC)	2014/30/EU	200
6. Strojevi (MD)	2006/42/EZ	955
7. Osobna zaštitna oprema (PPE)	Uredba (EU) 2016/425	228
8. Neautomatske vage	2014/31/EU	1
9. Medicinski uređaji, aktivni implantabilni medicinski uređaji	90/385/EEZ	54
10. Medicinski proizvodi	Uredba (EU) 2017/745	19
11. Uređaji na plinovita goriva	2009/142/EZ	114
12. Eksplozivni za civilnu uporabu	2014/28/EU	58
13. Medicinski uređaji	93/42/EEZ	299

Područje direktive/uredbe	Oznaka direktive/uredbe	Broj harmoniziranih norma
14. Oprema i zaštitni sustavi za potencijalno eksplozivne atmosfere (ATEX)	2014/34/EU	96
15. Rekreativna plovila	2013/53/EU	63
16. Mjerni instrumenti	2014/32/EU	25
17. Dizala	2014/33/EU	22
18. Tlačna oprema (PED)	2014/68/EU	227
19. Radijska oprema (RED)	2014/53/EU	145
20. Medicinski uređaji, <i>in vitro</i> dijagnostika	98/79/EZ	45
21. <i>In vitro</i> dijagnostički medicinski proizvodi	Uredba (EU) 2017/746	6
22. Ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti	Sve direktive i uredbe u području	50
23. Žičare	Uredba (EZ) 2016/424	13
24. Pirotehnički proizvodi	2013/29/EU	24
25. Interoperabilnost željezničkog sustava	2008/57/EZ	205
26. Ambalaža i ambalažni otpad	94/62/EZ	7
27. Poštanske usluge	97/67/EZ	8
28. Kozmetika	Uredba (EZ) 1223/2009	1
29. Ograničavanje uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (RoHS)	2011/65/EU	2
30. Kemikalije (REACH)	Uredba (EZ) 1907/2006	3
31. Novi zakonodavni okvir i EMAS	Uredba (EZ) 765/2008	41
32. Opća sigurnost proizvoda	2001/95/EZ	67
33. Sustavi bespilotnih zrakoplova i operatori sustava bespilotnih zrakoplova iz trećih zemalja	Uredba (EU) 2019/945	1
34. Pristupačnost internetskih stranica i mobilnih aplikacija javnog sektora	Uredba (EU) 2016/2102	1

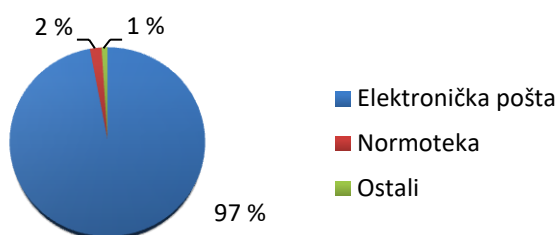
8.2 Marketing i prodaja norma i normativnih dokumenata

8.2.1 Aktivnosti HZN-a u prodaji norma i normativnih dokumenata

Odsjek za prodaju i marketing Hrvatskog zavoda za norme zaprimio je tijekom 2021. više od 2638 upita pisanim putem, a odnose se na dostupnost i kupnju normativnih dokumenata, status normativnih dokumenata, zamjenu za povučene normativne dokumente te druge informacije. Povezano s pismenim upitima, poslano je oko 2955 odgovora elektroničkim putem i urudžbirana su 1504 predmeta.

Zaprimljeno je:

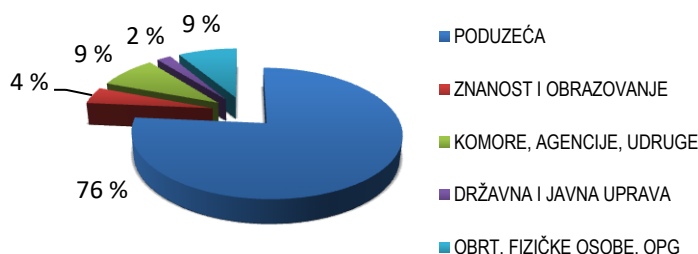
- putem elektroničke pošte 1468 upita
- putem faksa osam upita
- 25 zahtjeva pristiglih iz normoteke
- tri zahtjeva pristigla kroz Repozitorij hrvatskih norma.



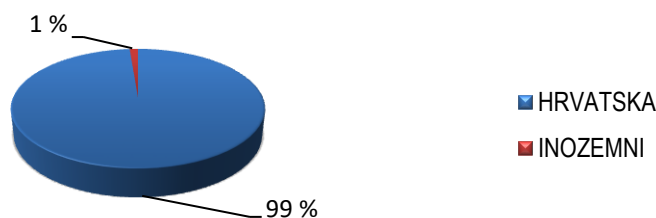
Slika 10 – Struktura zaprimanja upita u 2021.

Znatan dio komunikacije odvija se i telefonom. Navedena komunikacija s korisnicima normativnih dokumenata rezultirala je zaprimanjem ukupno 1504 upita/narudžbi za kupnju normativnih dokumenata ili usluga HZN-a od ukupno 717 kupaca. Struktura kupaca normativnih dokumenata u 2021. prikazana je na slici 11.

U odnosu na 2020. godinu u 2021. gotovo je isti broj kupaca normativnih dokumenata. Također se nije znatnije promijenila ni struktura kupaca prema djelatnosti.



Slika 11 – Struktura kupaca normativnih dokumenata prema djelatnosti u 2021.



Slika 12 – Odnos kupaca iz Hrvatske i inozemstva

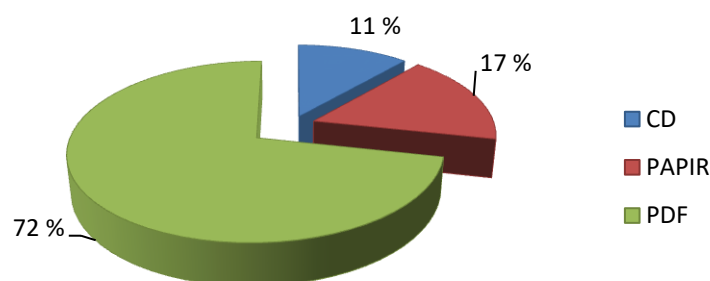
Od 717 kupaca zaprimili smo 1504 upita i ispostavili 1851 predračun u vrijednosti od 2.943.589,65 kuna. Vrijednost nerealiziranih predračuna iznosi 411.921,50 kuna, odnosno otprilike 14 % od ukupnog broja izdanih predračuna. U 2018. ta je razlika iznosila 31 % ukupno izdanih predračuna te se i dalje bilježi pad udjela nerealiziranih izdanih predračuna, što upućuje na činjenicu da se sve više kupaca odlučuje za kupnju, a manje kao način informiranja o cijeni hrvatskih norma i stranih norma kao prethodnih godina. Smanjenje nerealiziranih predračuna upućuje na to da je trud uložen u svakodnevni kontakt s krajnjim kupcima utjecao na informiranost o uporabi alata dostupnih na mrežnim stranicama HZN-a te da su kupci prihvatili zahtjeve tržišta u kojem norma ima važnu ulogu.

Ako HZN ne može posredovati u nabavi određenih stranih normativnih dokumenata, kupcima uvijek dostavlja informacije gdje mogu naručiti normativni dokument, odnosno upućuje ih na inozemne izdavače, i to pisanim i telefonskim putem.

Od 1. ožujka 2009. HZN štiti normativne dokumente koje isporučuje u tiskanom i/ili elektroničkom obliku s pomoću vodenog žiga kako bi označio zakonitog nositelja licencije u skladu s odobrenjem međunarodnih organizacija ISO-a i IEC-a.

Normativni dokumenti kupljeni u elektroničkom izdanju (PDF formatu) od 23. ožujka 2020. dostavljaju se osim na CD-ROM-u, kako je bilo dosad, i putem elektroničke pošte. Zbog pandemije bolesti COVID-19 Hrvatski zavod za norme prilagodio se situaciji te je tada radom od kuće omogućena dostava kupljenih norma putem elektroničke pošte. Povratkom na posao u uredske prostorije privremeni način dostave kupljenih norma putem elektroničke pošte prihvaćen je kao novi način isporuke u ponudi HZN-a te je prilagođena organizacija rada. Korisnici su dobro prihvatili slanje kupljenih norma putem e-pošte, što je vidljivo na grafikonu (slika 13). Ostali nacionalni i/ili granski normativni dokumenti koje distribuira HZN (ASTM, BS, DIN, VDE, SIST i dr.) dostupni su isključivo u tiskanom izdanju.

U 2021. isporuka kupljenih normativnih dokumenata putem e-pošte iznosila je 72 %. U odnosu na prethodne godine kada je udio isporuke na CD-u bio primaran, primjećujemo da se kupci odlučuju ili za dostavu norma tiskanih na papiru ili dostavu PDF formata putem elektroničke pošte. Udio kupljenih norma na CD-u pada.



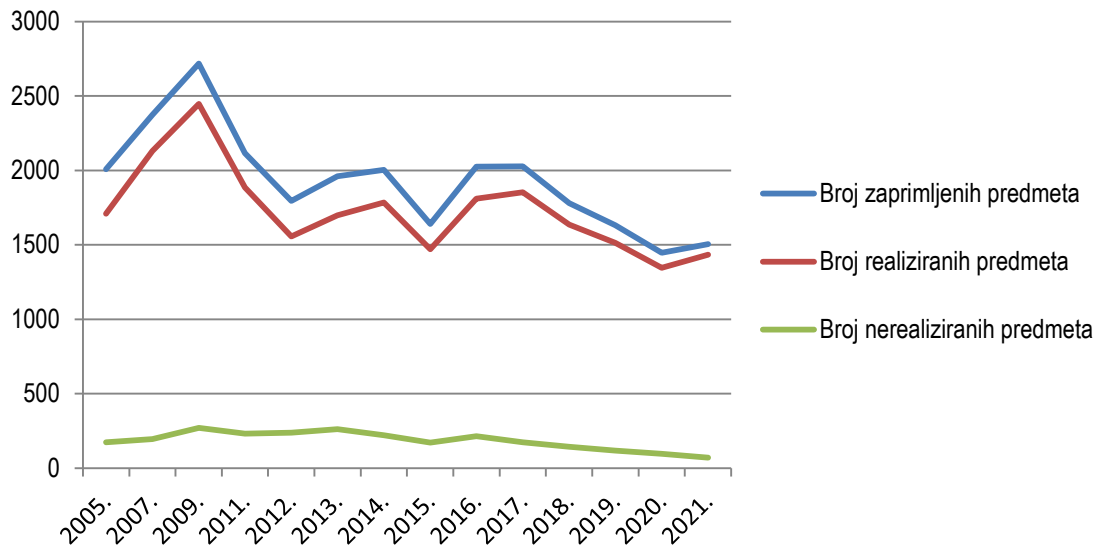
Slika 13 – Prikaz omjera prodanih normativnih dokumenata prema mediju u 2021.

Povećanje prodaje prema broju realiziranih predmeta u 2021. u odnosu na prethodnu godinu iznosi 6,5 %.

U tablici 9 prikazani su brojčani podaci zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta od 2005. do 2021. te grafički na slici 14.

Tablica 9 – Prikaz broja zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta od 2005. do 2021.

Godina	2005.	2007.	2009.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj zaprimljenih predmeta	2008	2373	2717	2116	1795	1960	2004	1641	2026	2027	1779	1631	1441	1504
Broj realiziranih predmeta	1709	2131	2447	1885	1556	1698	1784	1470	1811	1853	1636	1513	1345	1434
Broj nerealiziranih predmeta	174	194	270	231	239	262	220	171	215	174	143	118	96	70



Slika 14 – Prikaz odnosa zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta od 2005. do 2021.

Ukupna vrijednost prodaje u 2021. za 1661 izdani račun iznosi 2.539.308,15 kuna, što je u odnosu na 2020., kada je izdano 1565 računa u vrijednosti 2.687.035,92 kune, smanjenje prihoda 5 %.

Smanjenje u ukupnom prihodu posljedica je smanjenja iznosa članarina 30 % u Hrvatskom zavodu za norme za 2021. godinu, odobrenog 18. veljače 2021. na 1. sjednici Upravnog vijeća HZN-a, sukladno prethodno dobivenoj suglasnosti Ministarstva financija. Izdano je 227 računa u vrijednosti 683.600,00 kuna za članarinu u 2021., što je 28 % manje nego u 2020., kada je naplaćeno 955.400,00 kuna od članarina. Za svu ostalu prodaju HZN-a (norme, repozitorij, usluge) osim članarina izdana su 1434 računa, a vrijednost prodaje iznosila je 1.855.708,15 kuna, što je otprilike 7 % više u odnosu na 2020., kada je prodaja iznosila 1.731.625,92 kune.

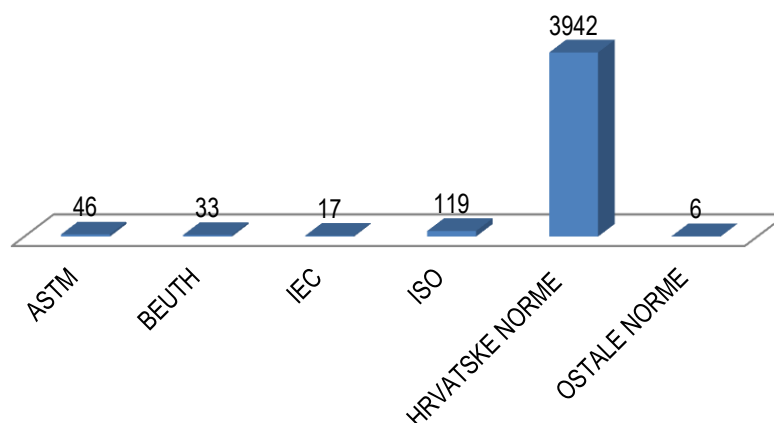
U tablici 10 prikazana je struktura ukupnih prihoda prema izdanim računima u 2021. godini. Struktura prihoda je za norme ostala ista u odnosu na 2021. te iznosi 41 % za prodaju norma/usluga. Zbog odobrenih popusta za članstvo nešto je manja u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 10 – Struktura ukupnih prihoda prema izdanim računima u 2021.

Proizvod ili usluga		Iznos (kn)	Iznos (%)
Norme i drugi normativni dokumenti	HRN, HRS, HRI i dr.	1.050.558,50	41,37
	ISO	87.730,29	3,45
	IEC	28.843,62	1,14
	DIN	17.405,05	0,69
	BSI	2.143,04	0,08
	ASTM	16.047,85	0,63
	Ostali normativni dokumenti i publikacije (VDI, SIST, BAS, ÖNORM i dr.)	2.171,76	0,09
Pretplata za pristup Repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You		636.665,20	25,07
Članarina		683.600,00	26,92
Ostale usluge	Trošak otpreme, inozemne poštarine, troškovi špedicije i carinjenja, usluga dodjele međunarodne oznake proizvođača vozila (WMI), licencije	14.142,84	0,56
UKUPNO		2.539.308,00	100,00

U 2021. prodana su 4163 normativna dokumenta u vrijednosti od 1.204.900,00 kuna. U strukturi ukupno prodanih norma hrvatske norme iznose 94 %. Povećanje broja prodanih normativnih dokumenata u odnosu na 2020. iznosi 4 % (4016 komada) ili, ako usporedimo financijske rezultate, povećanje u odnosu na 2020. iznosi 9 % (1.096.558,16 kuna). Od ukupnog broja prodanih norma 280 komada normativnih dokumenata odnosno 7 % čine norme prodane na hrvatskom jeziku ili u višejezičnom izdanju koje uključuje i hrvatski jezik.

BROJ PRODANIH NORMA 2021



Slika 15 – Broj prodanih norma prema izvorniku u 2021.

Tablica 11 – Popis deset najprodavanijih norma u 2021. prema broju prodanih primjeraka

R. br.	Oznaka norme	Naslov	Količina (kom)	Iznos (kn)
1.	HRN EN ISO 9001:2015	Sustavi upravljanja kvalitetom – Zahtjevi (ISO 9001:2015; EN ISO 9001:2015)	46	17.231,00
2.	HRN ISO 5667-10:2020	Kvaliteta vode – Uzorkovanje – 10. dio: Smjernice za uzorkovanje otpadnih voda (ISO 5667-10:2020)	30	10.152,00
3.	HRN EN ISO 14001:2015	Sustavi upravljanja okolišem – Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 14001:2015; EN ISO 14001:2015)	29	14.983,00
4.	HRN ISO 45001:2018	Sustavi upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti pri radu – Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 45001:2018)	24	7.992,00
5.	HRN EN ISO 16140-3:2021	Mikrobiologija u lancu hrane – Validacija metoda – 3. dio: Protokol za verifikaciju referentnih metoda i validiranih alternativnih metoda koje se primjenjuju u jednom laboratoriju (ISO 16140-3:2021; EN ISO 16140-3:2021)	23	9.256,00
6.	HRN EN ISO/IEC 27001:2017	Informacijska tehnologija – Sigurnosne tehnike – Sustavi upravljanja informacijskom sigurnošću – Zahtjevi (ISO/IEC 27001:2013 uključujući Ispravak 1:2014 i Ispravak 2:2015; EN ISO/IEC 27001:2017)	23	6.618,50
7.	HRN ISO 12039:2020	Emisije iz nepokretnih izvora – Određivanje masene koncentracije ugljikova monoksida, ugljikova dioksida i kisika u otpadnom plinu – Radne značajke automatskih mjernih sustava (ISO 12039:2019)	22	7.770,00
8.	HRN EN ISO/IEC 17025:2017	Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija (ISO/IEC 17025:2017; EN ISO/IEC 17025:2017)	20	9.333,00
9.	HRN EN ISO 717-1:2021	Akustika – Određivanje jednobrojne vrijednosti zvučne izolacije zgrada i građevnih dijelova zgrade – 1. dio: Zračna zvučna izolacija (ISO 717-1:2020; EN ISO 717-1:2020)	19	5.551,00
10.	HRN EN ISO 717-2:2021	Akustika – Određivanje jednobrojne vrijednosti zvučne izolacije zgrada i građevnih dijelova zgrade – 2. dio: Udarna zvučna izolacija (ISO 717-2:2020; EN ISO 717-2:2020)	18	5.307,00

Prihodi od pretplata za pristup Repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You u 2021. godini iznosili su 636.665,20 kuna, što je 3,5 % više nego u 2020., kada su iznosili 614.932,00 kune.

8.2.2 Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma

U 2021. nastavljena je suradnja HZN-a s međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO, IEC) i nekim nacionalnim normirnim tijelima (DIN, BSI) te američkom granskom organizacijom (ASTM) u skladu s potpisanim ugovorima.

Potreba korisnika u Republici Hrvatskoj za stranim normativnim dokumentima za koje HZN nema potpisane ugovore o njihovoj distribuciji i dalje postoji. Za nabavu stranih normativnih dokumenata (ANSI, IEEE, NFPA, VDI, IP i dr.) nastavljena je suradnja s danskim normirnim tijelom Danish Standards (DS). Odabir DS-a za nabavu stranih normativnih dokumenata opravdan je izbor zbog njihovih ekonomski najpovoljnijih uvjeta.

Postotak prodanih hrvatskih normativnih dokumenata iznosi 94 % od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata u 2021. godini. Od 2011. do danas udio hrvatskih normativnih dokumenata u ukupnom broju prodanih normativnih dokumenata iznosi više od 90 % (tablica 12).

Tablica 12 – Prodaja normativnih dokumenata prema izvorniku od 2005. do 2021.

	2005.	2007.	2009.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
HRN	4865	7457	9830	6409	5168	6543	8774	5132	5396	5501	4240	4172	3826	3942
ISO	594	549	328	208	172	188	298	187	171	180	119	139	124	119
IEC	251	242	123	68	50	28	49	12	30	32	22	5	12	17
prEN	130	69	11	15	11	6	11	5	12	1	2	3	1	0
DIN	447	447	141	140	42	31	74	25	39	44	43	33	16	33
BS	73	72	47	24	27	36	48	0	5	4	3	2	0	2
ASTM	61	61	72	64	103	90	61	30	39	40	22	28	21	46
PUBLIKACIJE (HR)	585	30	25	4	2	4	10	7	2	3	2	2	0	0
OSTALO	100	687	146	157	66	65	66	28	24	21	8	12	16	4
UKUPNO	7106	9617	10723	7089	5641	7052	9391	5426	5724	5826	4461	4396	4016	4163

8.2.3 Marketinške aktivnosti

Na mrežnim stranicama HZN-a promiču se norme objavom informacija o njihovu prihvaćanju i izdanjima norma na hrvatskom jeziku za koje je izražen velik interes kupaca na tržištu. Tijekom 2021. izravnim marketinškim pristupom i poduzetim radnjama usmeno je informirano više od 30 zainteresiranih kupaca, što je rezultiralo kupnjom tih norma.

HZN je na mrežnim stranicama popratio obilježavanje događaja u kojima norme imaju važnu ulogu, ali u manjem opsegu zbog prilagođenog načina rada u uvjetima pandemije, npr. Međunarodni dan borbe protiv korupcije, Svjetski dan norma.

Dio aktivnosti bio je popraćen objavom informacija o odgovarajućim normama, promotivnim popustima i objavom digitalnih materijala. Od navedenog treba izdvojiti:

- pokrenut prijevod besplatnog CWA 17553:2020, *Higijenske maske za lice – Upute za minimalne zahtjeve, metode ispitivanja i upotrebu*, koji je objavio CEN na temelju hitnog zahtjeva Europske komisije od 1. ožujka 2021. dostupan je na hrvatskom jeziku kao dokument oznake HRS CWA 17553:2021.
- 29. ožujka 2021. održana je promocija hrvatskog prijevoda norme HRN EN ISO 17100:2015, *Usluge pismenog prevođenja – Zahtjevi za usluge pismenog prevođenja (ISO 17100:2015; EN ISO 17100:2015)*, koju je Odsjek za prodaju i marketing popratio promotivnim popustom od 7. do 21. travnja 2021. u visini od 30 % za navedenu normu za sve sudionike promocije.

Početak 2019. HZN osigurao je besplatan pristup normativnim dokumentima o elektroničkom računu koji je sponzorirala Europska komisija te je na taj način realizirano sedam zahtjeva korisnika u 2021. godini.

Krajem 2019. uvedena je nova usluga HZN-a „Godišnja pretplata za licence hrvatskih normativnih dokumenata” koja kupcu omogućuje uporabu norma unutar interne mreže tvrtke. Usluga se temelji na međunarodnim pravilima o zaštiti autorskih prava na norme ISO POCOSA 2017. Tijekom 2021. bilo je više kupaca zainteresiranih za kupovinu licencija, međutim nije realiziran ni jedan ugovor.

U sklopu suradnje sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva Hrvatski zavod za norme je realizirao nabavu, instalaciju i edukaciju djelatnika Odsjeka za prodaju i marketing za ECR POS uređaje kroz sustav za naplatu e-Pristojbe – Modul korisničkog sučelja za korisnike javnopravnih tijela.

Pravodobno smo informirali kupce norma o svim uvedenim mjerama u svrhu smanjenja širenja bolesti COVID-19 te o radu sa strankama.

8.3 Dodjela registracijskih brojeva

U HZN-u se provode i postupci dodjele registracijskog broja za izdavače kartica (IIN) (u skladu s normom ISO/IEC 7812, *Identification cards – Identification of issuers*), dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila i dijelova vozila (WMI, WPMI) (u skladu s normama HRN ISO 3780:2011, *Cestovna vozila – Međunarodni identifikacijski kod proizvođača (ISO 3780:2009)* i HRN ISO 4100:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača dijelova (ISO 4100:1980)*) i dodjele registracijskog broja davatelja programskih usluga za smart kartice (RID) (prema normi ISO/IEC 7816-5:2004, *Identification cards – Integrated circuit cards – Part 5: Registration of application providers*).

Tijekom 2021. proveden je jedan (1) postupak dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila (WMI).

U HZN-u se održavaju registri dodijeljenih registracijskih brojeva za Republiku Hrvatsku koji su javno dostupni na mrežnim stranicama HZN-a.

8.4 Informacijska središnjica prema Sporazumu WTO/TBT

Zaključkom Vlade RH od 21. listopada 2010. HZN je određen nacionalnim notifikacijskim tijelom u smislu Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (TBT) pri Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Obavješćivanje svih tijela državne uprave o notifikacijama tehničkih propisa ostalih članica Svjetske trgovinske organizacije provodi se radi pravodobnog reagiranja relevantnih tijela, čime se treba spriječiti stvaranje zapreka u trgovini odnosno moguća šteta za hrvatski izvoz.

Tijekom 2021. nijedno ministarstvo ili državna upravna organizacija nisu dostavili zahtjev za notifikacijom tehničkog propisa.

U okviru svojih zadataka Informativna središnjica WTO/TBT-a u 2021. odgovorila je na desetak inozemnih i tuzemnih upita o hrvatskim normama, hrvatskim tehničkim propisima, certificiranju proizvoda i laboratorija za ispitivanje te o drugim temama.

8.5 Mrežne stranice

Mrežne stranice HZN-a uređuju se, održavaju i dopunjavaju u Odsjeku za izdavaštvo u skladu s obvezama HZN-a prema europskim normizacijskim organizacijama, Uredbi o europskoj normizaciji te važećim propisima RH koji su primjenjivi na HZN.

8.6 Službeno glasilo HZN-a

HZN e-glasilo izdaje se jednom mjesečno. Od broja 6/2008 izdaje se isključivo u elektroničkom obliku (u PDF formatu) i besplatno je dostupno na službenim mrežnim stranicama HZN-a (www.hzn.hr) te na stranicama Repozitorija hrvatskih norma – HRN4you (<https://repozitorij.hzn.hr/hr/group/7/HZN+e-Glasilo>).

Službeno glasilo HZN-a sastoji se od dviju cjelina:

1. Osnovni dio glasila sa stručnim člancima i obavijestima i
2. Oglasnik za normativne dokumente u kojem se obavljaju obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima s područja normizacije.

Tijekom 2021. izdano je 12 brojeva HZN e-glasila. Ukupno su objavljene 242 stranice članaka, obavijesti o radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju, novosti iz HZN-a i drugih zanimljivosti te 623 stranice Oglasnika za normativne dokumente.

U Oglasniku za normativne dokumente objavljuju se rezultati hrvatske normizacije:

- hrvatske norme
- nacrti hrvatskih norma
- prijedlozi za prihvaćanje stranih norma u izvorniku
- povučene hrvatske norme
- povučeni nacrti hrvatskih norma
- ispravci hrvatskih norma
- naslovi objavljenih hrvatskih norma na hrvatskome jeziku
- drugi normativni dokumenti
- opća izdanja HZN-a
- prijevodi hrvatskih normativnih dokumenata.

Osim rezultata hrvatske normizacije u Oglasniku za normativne dokumente objavljuju se i rezultati međunarodne i europske normizacije.

8.7 Službena, informativna i promotivna izdanja

HZN objavljuje publikacije povezane s primjenom norma te različite promotivne publikacije. Izdaju se i publikacije drugih izdavača prevedene na hrvatski jezik (ISO, CEN, CENELEC, PTB i dr.). U 2021. objavljena je promotivna publikacija [Norme@Željeznica](#) u povodu Europske godine željeznice. Publikacije se objavljuju i na [mrežnim stranicama HZN-a](#).

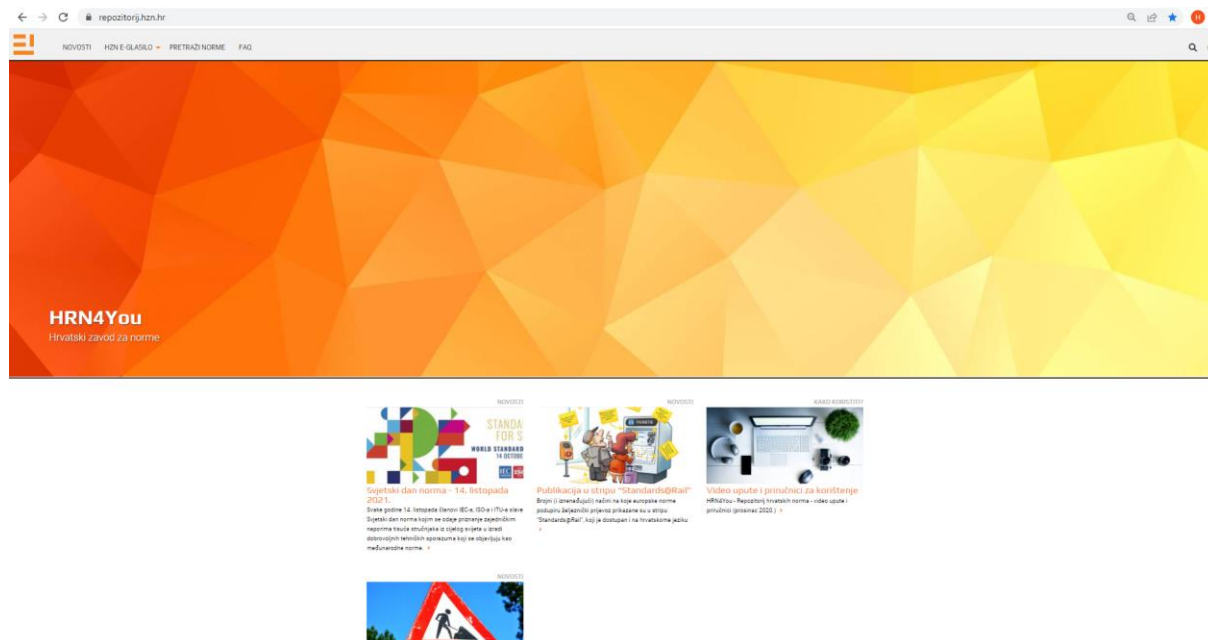
8.8 Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You digitalna je zbirka hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata nastalih kao rezultat normizacijskog procesa. Repozitorij je mrežna aplikacija koja trenutačno sadržava više od 52 000 (vrijedećih i povučenih) hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata koji su trajno dostupni na internetu. Na dokumentima koji su dostupni putem Repozitorija poduzete su mjere zaštite autorskog prava na norme te su dostupni isključivo za čitanje. Repozitorij je namijenjen članovima strukovnih komora, organizacijama s većim brojem zaposlenih, strukovnim udrugama i društvima s većim brojem članova, tijelima državne uprave i sličnim organizacijama čiji članovi ili zaposlenici upotrebljavaju norme u svakodnevnom radu, obavljaju upravne radnje, nadzorno-tehničke poslove uz primjenu norma i sl.

Potpisivanjem sporazuma s HZN-om omogućuje se pristup kompletnoj zbirci hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata.

Cijena pristupa Repozitoriju hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata – HRN4You ovisi o:

- trenutačnoj vrijednosti zbirke hrvatskih norma i normativnih dokumenata
- ukupnom broju hrvatskih norma u zbirci
- broju korisnika koji pristupaju repozitoriju
- trajanju uporabe Repozitorija (6 mjeseci / 1 godina).



Slika 16 – Prikaz početne stranice Repozitorija hrvatskih norma – HRN4You

Tijekom godine nastavljeno je održavanje Repozitorija hrvatskih norma pod nazivom HRN4You te su obnovljeni sporazumi s korisnicima s kojima su već prije potpisani, o čemu se više podataka nalazi u sljedećoj tablici. Korisnici Repozitorija izvršili su u 2021. godini 58 736 pregleda. O normama u Repozitoriju brine se normoteka HZN-a, koja pruža i podršku korisnicima pri pristupu zbirci hrvatskih norma i ostalih normativnih dokumenata te ih

savjetuje u pitanjima autorskih prava i izdanja ili statusa dokumenata. Povezano s objavom HZN e-glasila, koje izlazi 12 puta godišnje i u kojemu se objavljuju nove hrvatske norme, broj je norma dostupnih u Repozitoriju tijekom 2021. uvećan za 1796 norma.

Tijekom 2021. u Repozitorij hrvatskih norma pristupilo je 2688 korisnika koji su izvršili 58 737 pregleda norma.

Tablica 13 – Korisnici i uporaba Repozitorija hrvatskih norma HRN4You u 2021.

Korisnici Repozitorija HRN4You	Broj korisnika koji je pristupio normama	Broj preuzimanja	Broj pregleda	Broj pregledanih norma
Hrvatska komora inženjera elektrotehnike (HKIE)	577	12747	12544	2681
Hrvatska komora inženjera građevinarstva (HKIG)	1251	33174	33105	4122
Hrvatska komora arhitekata (HKA)	346	2915	2242	886
Hrvatska komora inženjera strojarstva (HKIS)	366	8309	7045	2966
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (MPGI)	15	247	143	129
Državni inspektorat	59	1412	1143	562
HZN-ovi djelatnici	37	2027	2114	856
Ostali + promotivni pristup	37	402	401	252

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You bio je dostupan na mrežnim stranicama <https://hrn4you.hzn.hr> od lipnja 2014. do kraja 2020. godine. U navedenom razdoblju korisnici repozitorija izvršili su više od 562 700 pregleda, pri čemu je pregledano 21 360 hrvatskih norma i normativnih dokumenata.

Zbog tehnoloških ograničenja sustava, odnosno napuštanja programa *Adobe Flash Player* koji se upotrebljavao za pregled norma u Repozitoriju, tijekom 2020. Repozitorij je postavljen na novo tehnološko rješenje utemeljeno na *FileOpen* sustavu zaštite dokumenata.

Nova verzija Repozitorija puštena je u produkciju u siječnju 2021. i dostupna je na mrežnoj adresi <https://repozitorij.hzn.hr>.

Omogućavanje pristupa normama putem Repozitorija hrvatskih norma sigurno je jedan od razloga manjeg broja prodanih hrvatskih norma i normativnih dokumenata, pogotovo iz područja graditeljstva, ali ovom vrstom usluge, odnosno e-alata Hrvatski zavod za norme ostvario je višestruke koristi.

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You korisnici su dobro prihvatili. Repozitorij hrvatskih norma pridonosi usavršavanju stručnjaka, povećanju kvalitete rada te poticanju svijesti o važnosti i ulozi normizacije na svim razinama. U adresar nove verzije repozitorija hrvatskih norma upisano je više od 8600 korisnika.

9. PROMOTIVNE I EDUKACIJSKE AKTIVNOSTI

9.1 Aktivnosti u promicanju normizacije

Hrvatski zavod za norme aktivno je sudjelovao u promicanju primjene norma i normizacije na odgovarajućim radionicama, seminarima i mrežnim stranicama HZN-a.

Hrvatski zavod za norme (HZN) na svojim je [mrežnim stranicama](#) do 31. ožujka 2021. omogućio privremeno besplatno preuzimanje oko trideset norma za osobnu zaštitnu opremu i medicinske proizvode u skladu s Odlukom Predsjedničkog odbora europskih normizacijskih organizacija CEN-a i CENELEC-a (Decision 15/20 2020), donesenom na zahtjev Europske komisije radi olakšavanja i poticanja proizvodnje osobne zaštitne opreme i medicinskih proizvoda radi suzbijanja pandemije bolesti COVID-19.

U organizaciji Zajednice za prevoditeljstvo (ZZP) Hrvatske gospodarske komore te u suradnji s Hrvatskim zavodom za norme 29. ožujka 2021. virtualnim putem održana je promocija hrvatskog prijevoda norme HRN EN ISO 17100:2015, *Usluge pismenog prevođenja – Zahtjevi za usluge pismenog prevođenja (ISO 17100:2015; EN ISO 17100:2015)*. Svim sudionicima predstavljanja prijevoda norme HRN EN ISO 17100:2015 bila je omogućena njezina kupnja uz pripadajući amandman uz promotivni popust u iznosu 30 % od 7. do 21. travnja 2021. godine.

HZN prati i objavljuje vijesti koje se odnose na primjenu norma u postupcima javne nabave. U [HZN e-glasilu 3/2021](#), koje je dostupno na mrežnim stranicama, objavljen je članak pod nazivom „Zajednička inicijativa EU-a za normizaciju u području javne nabave i iskustva Hrvatskoga zavoda za norme”.

Europske organizacije za normizaciju CEN i CENELEC obratile su se u ožujku 2021. svojim članovima s namjerom da na svojim novim mrežnim stranicama predstave mala i srednja poduzeća (MSP), koja aktivno sudjeluju u normizacijskim procesima. Među primjerima uspješne primjene norma početkom rujna 2021. našla su se i dva mala i srednja poduzeća (MSP) iz Hrvatske. Svoja pozitivna iskustva u primjeni norma iznijeli su direktor tvrtke PA-EL i direktor Centra za mjerenja u okolišu d.o.o.. Predstavnici tih tvrtki istaknuli su prednosti koje je primjena norma donijela njihovu poslovanju i pozicioniranju tvrtki na tržištu. Također, istaknuli su prednosti koje im donosi članstvo u Hrvatskome zavodu za norme (HZN) jer već niz godina sudjeluju u radu više tehničkih odbora HZN-a. Predstavljanja uspješnih priča i primjera dobre prakse upotrebe norma dostupni su na poveznici: <https://www.cencenelec.eu/get-involved/small-and-medium-enterprises-smes/smes-and-standards/success-stories-and-best-practices/>.

HZN je objavom prigodnih obavijesti na svojim mrežnim stranicama popratio obilježavanja važnijih datuma tijekom godine s naglaskom na normizacijsku djelatnost i njezinu povezanost s ostalim djelatnostima (Svjetski dan voda (22. 3.), Dan planeta Zemlje (22. 4.), Svjetski dan sigurnosti i zdravlja na radu (28. 4.), Svjetski dan mjeriteljstva (20. 5.), Europski tjedan mobilnosti (16. – 22. 9.), Europski dan jezika (26. 9.), Svjetski dan turizma (27. 9.), Europski tjedan sporta (23. – 30. 9.), Svjetski dan pošte (8. 10.), Svjetski dan vida (13. 10.), Svjetski dan norma (14. 10.), Svjetski dan hrane (16. 10.), Međunarodni dan borbe protiv korupcije (9. 12.)).

U rujnu 2021. HZN je u suradnji s Hrvatskim društvom za medicinsku informatiku (HDMI) održao virtualnim putem „Okrugli stol o značaju normi za suvremene informacijske sustave u zdravstvu”, na kojem su sudjelovali ravnatelj i nekoliko djelatnika HZN-a. Cilj skupa bio je svima zainteresiranima odgovoriti na osnovna pitanja o normizaciji uopće, o hrvatskoj normizaciji te pristupu normama i ostalim dokumentima i informacijama iz područja nacionalne, europske i međunarodne normizacije.

U listopadu 2021. HZN je na svojim mrežnim stranicama objavio poziv za prijavu na besplatnu virtualnu radionicu u organizaciji Međunarodnog instituta za norme sljedeće generacije (ISINEG) pod nazivom [Lakši, sigurniji i bolji život – ISO i uloga studenata](#). Poziv je poslan e-poštom većini tehničkih fakulteta u Republici Hrvatskoj. Na radionici su studenti kao budući autori i korisnici norma te kao vođe koji će imati važnu ulogu u poticanju održivog razvoja imali priliku naučiti što može postati sadržaj norme i, općenitije, kako s pomoću međunarodnih norma

stvoriti bolji svijet. Na radionici je sudjelovalo više od 1750 studenata iz 61 države, a iz Republike Hrvatske sudjelovalo je 27 sudionika.

U prigodi Svjetskog dana norma 14. listopada 2021. HZN je uputio priopćenje hrvatskoj javnosti putem mrežne stranice HZN-a u kojem je prenesena poruka svjetskih organizacija za normizaciju ISO-a, IEC-a i ITU-a pod naslovom „Zajednička vizija za bolji svijet – norme za ciljeve održivog razvoja”.

10. EUROPSKI PROJEKTI

10.1 Projekt prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik (SA/CEN/2021-02 i SA/CLC/2021-02)

Projekt izvornoga naslova *Translation of European standardization documents into Community languages* nastao je u suradnji EK-a i Središnje uprave CEN-a i CENELEC-a (CCMC), a na temelju Okvirnih partnerskih sporazuma te Posebnih sporazuma. Uporište za Projekt je Uredba (EU) br. 1025/2012 o europskoj normizaciji, a uz Hrvatski zavod za norme u projektu SA/CEN/2021-02 od 2021. do 2022. sudjeluju 22 nacionalna normirna tijela, dok u projektu SA/CLC/2021-02 sudjeluje 19 nacionalnih normiranih tijela. Projekt traje dvije godine, počeo je 1. siječnja 2021. i završava 31. prosinca 2022. godine. Struktura financiranja Projekta određena je na način da EK financira 75 % troškova podugovaranja, a u stopostotnom iznosu *in-house* prihvatljive aktivnosti (prevođenje, stručna redakcija i lektura). U 2021. prevedeno je 28 normizacijskih dokumenata (24 norme, 2 tehničke specifikacije i 2 CWA dokumenta).

Za prevođenje, stručnu redakciju i lekturu podugovorena je prevoditeljska agencija. HZN je na ovome projektu suradnju uvjetovao uporabom alata za računalno potpomognuto prevođenje (TRADOS) kako bi, osim konačnih prijevoda norma, prijevodnu memoriju za 28 normizacijskih dokumenata mogao upotrebljavati kao podlogu za buduće prijevode. Prednost navedenog pristupa sastoji se u povećanju učinkovitosti prevođenja u HZN-u u budućnosti te uspostavljanju ujednačenosti prijevoda s pomoću ujednačene terminologije.

Strateška odrednica Europske unije u ovom projektu bila je pojačana potpora poduzećima, prije svega malim i srednjim, u smislu razumijevanja i primjene europskih norma.

10.2. TAIEX projekt – misija ocjene stanja u području normizacije u Ukrajini

U zadnjem kvartalu 2021. tri su djelatnika HZN-a sudjelovala na TAIEX⁶ projektu u vezi s pregovorima Ukrajine i EU-a o sklapanju ACAA⁷ sporazuma, koji bi trebao osigurati slobodno kretanje proizvoda iz prioritetnih sektora između EU-a i Ukrajine.

Inicijativa za prijavu na projekt stigla je tijekom srpnja od Službe za prijenos znanja pri Ministarstvu vanjskih i europskih poslova. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je nacionalni koordinator za Twinning i TAIEX instrumente za koje je uspostavljen sustav i zakonodavni okvir („Narodne novine”, broj 99/2018), kojima se potiče sudjelovanje predstavnika javnih i državnih institucija u projektima EU-a, što pridonosi postizanju vanjskopolitičkih ciljeva RH, a pozitivno utječe i na organizacijsku kulturu i modernizaciju državne i javne uprave RH. Projekt obuhvaća sedam misija za procjenu razine spremnosti ukrajinskog nacionalnog sustava infrastrukture kvalitete s obzirom na pregovore o ACAA-u, a Europska je komisija za prvu TAIEX misiju u području normizacije odabrala prijavljene stručnjake iz HZN-a. Njihov je zadatak bio dati ocjenu trenutnog stanja administrativnih i ljudskih kapaciteta i institucionalnog okvira u području normizacije.

Misija je u cijelosti provedena elektronskim putem, komunikacijom putem e-pošte ili putem virtualnih sastanaka na kojima su sudjelovali predstavnici Europske komisije, ukrajinskoga normirnog tijela (UAS-a), ukrajinskih tehničkih odbora te nadležnoga ministarstva za gospodarstvo. Stručnjaci iz HZN-a su sredinom prosinca podnijeli detaljan izvještaj s nalazima i preporukama, koji je obuhvatio 16 iscrpno obrađenih tema i koji su predstavnici GROW-a⁸ i Delegacije EK-a u Ukrajini pozitivno ocijenili.

⁶ Instrument tehničke pomoći i razmjene informacija.

⁷ Sporazum o ocjeni sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda.

⁸ Glavna uprava za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te male i srednje poduzetnike.

11. POSLOVANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

11.1 Ljudski potencijali

Na dan 1. siječnja 2021. u HZN-u bilo je zaposleno 50 službenika na neodređeno vrijeme.

Na dan 31. prosinca 2021. u HZN-u bila su zaposlena 52 službenika na neodređeno vrijeme, prosječne starosti 49 godina. Jedna je službenica u statusu mirovanja radnog odnosa te nije dio analiziranih podataka.

Prema zastupljenosti spolova žene su činile 69 %, a muškarci 31 % službenika.

11.1.1 Izobrazba djelatnika HZN-a

U 2021. za djelatnike HZN-a, u prvome redu za tehničke tajnike, organiziran je prijenos sljedećih mrežnih seminara za dužnosnike tehničkih tijela i autore normi (*10-10 webinars for Technical Body Officers i Webinars for standard drafters*):

2021-01-20	Strategija CEN-a i CENELEC-a do 2030. godine: ključne točke i provedba (<i>The CEN and CENELEC Strategy 2030: highlights & implementation</i>)
2021-02-10	Normizacijski zahtjevi – trenutna situacija (<i>Standardization requests – State of play</i>)
2021-03-10	Inkluzivna europska normizacija: aspekt spolova (<i>Inclusive European Standardization: the case of Gender</i>)
2021-04-09	Normizacija u programu Horizon Europe (<i>Standardization in Horizon Europe Confirmation</i>)
2021-05-10	Pouke koje su CEN i CENELEC izvukli iz krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19 (<i>Lessons learned for CEN and CENELEC from the COVID-19 crisis</i>)
2021-06-10	CEN-ov pristup bavljenju pitanjima okoliša u normizaciji (<i>CEN approach on addressing environmental issues in standardization</i>)
2021-09-10	Predstavljanje promjena u aktima CEN-a i CENELEC-a (<i>Presentation of the changes introduced in the CEN and CENELEC bylaws</i>)
2021-05-27	Mrežni seminar za autore norma: Sastavljanje norma u Microsoft Wordu – Sigurnija i učinkovitija primjena Worda (<i>Webinar for Standard Drafters: Drafting standards in Microsoft Word – Using Word more confidently & efficiently</i>).

Ostali mrežni seminari kojima su prisustvovali djelatnici HZN-a:

2021-02-05	Mrežni seminar o istraživanju moguće zajedničke digitalne infrastrukture CEN-a i CENELEC-a (<i>Exploring a potential Shared Digital Infrastructure for CEN and CENELEC</i>)
2021-02-12	Budućnost društvene odgovornosti (<i>Future of social responsibility</i>)
2021-02-25	90 minuta do zatvaranja kruga, 1. epizoda (<i>1st episode of 90 Minutes to Close The Loop</i>)
2021-04-20	Povezanost europskog održivog financiranja i normizacije (<i>Connecting European Sustainable Finance to standardization Confirmation</i>)
2021-05-06	90 minuta do zatvaranja kruga, 2. epizoda (<i>2nd episode of 90 Minutes to Close The Loop</i>)
2021-05-20	Europska radionica o mikroplastici (<i>European workshop on microplastics</i>)
2021-07-06	Harmonizirane europske norme: Sastavljanje norma usklađenih sa zakonodavstvom EU-a (<i>Harmonized European standards: Drafting standards compliant with EU legislation</i>)
2021-09-01	Podnošenje prijedloga novog projekta (<i>Submitting a New Work Item Proposal</i>)
2021-09-28	Radionica za dionike: Norme koje podupiru vrijednosni lanac industrijskih podataka (<i>Stakeholders Workshop: Standards in support of the industrial data value chain</i>)
2021-10-01	Bioraznolikost – harmonizacija putem dobrovoljnih normi (<i>Biodiversity – harmonization through voluntary standards</i>)
2021-10-05	Nagrada Norme + inovacije 2021. (<i>Standards + Innovation Awards 2021</i>)

2021-10-18	Harmonizirane norme prema Direktivi o niskonaponskoj opremi (<i>Harmonized Standards under the Machinery Directive</i>)
2021-10-28	Konferencija o međunarodnim normama za ljude, planet i napredak (<i>International Standards Summit for People, Planet, and Prosperity</i>)
2021-11-17	CEN-ov mrežni seminar o novoj mrežnoj stranici (<i>New Website – CEN webinar</i>)
2021-11-18	Harmonizirane norme prema Direktivi o niskonaponskoj opremi (<i>Harmonized European standards under the Low Voltage Directive (LVD)</i>)
2021-11-25	Normizacija za ugljičnu neutralnost – ključna postaja na putu prema neto nula emisija (<i>Standardizing Carbon Neutrality – a milestone on the way to net zero</i>)
2021-11-30	Antropometrijski podaci i podaci o snazi djece za primjenu u normizaciji (<i>Anthropometric and strength data of children for use in standardization</i>)
2021-12-02	Jednostavni predložak – Upute za brz početak (<i>Simple Template – Quick-start guide and drafting guidance</i>).

Održani ISO mrežni seminari:

2021-05-24	ISO-ov prijedlog novog projekta o nazivlju <i>online</i> igara (<i>ISO NP on Online game term</i>)
2021-05-28	Prijedlog novog projekta uputa za ocjenjivanje prednosti normizacije za organizacije (<i>NP on Guidance on Evaluating Standardization Benefits for Organizations</i>)
2021-06-18	ISO-ov prijedlog novog projekta „Upute za oglašavanje i marketing koji utječu na djecu” (<i>ISO NP "Guidance for advertising and marketing affecting children"</i>)
2021-10-11	Od globalnog do lokalnog: udruživanjem snaga do lokalnog učinka globalnih normi (<i>From global to local: Joining forces to help global standards create local impact</i>)
2021-10-26/28	Online sastanak članova o projektu tehničke specifikacije za toplovodnu mrežu TS/P 301 (<i>Member web-session on TS/P 301 Heat Supply Network</i>)
2021-11-01	25 godina norme ISO 14001: Što donosi budućnost (<i>25 years of ISO 14001 and what the future holds</i>).

Djelatnica HZN-a završila je u kolovozu 2021. putem ISO-ove digitalne platforme za učenje tečajeve Razvijte svoju kulturu: Transkulturalna razmatranja – Kulturna inteligencija, Osnove radnog mjesta i Koncept vremena (*Developing Your Culture: Cross-Cultural Considerations – Cultural Intelligence, Workplace Basics i The Concept of Time*).

Sudjelovanje na virtualnim sastancima:

2021-09-24	Okrugli stol HZN-HDMI <i>Značaj normi za suvremene informacijske sustave u zdravstvu</i>
2021-11-09/10	13. Konferencija o održivom razvoju
2021-11-09	Nacionalni informativni dan Obzor Europa, Klaster 5 – Klima, energija i mobilnost
2021-11-16	Nacionalni informativni dan Obzor Europa, Klaster 6 – Hrana, biogospodarstvo, prirodni resursi, poljoprivreda i okoliš.

Djelatnici HZN-a sudjelovali su na virtualnim seminarima u Državnoj školi za javnu upravu u Zagrebu:

- Digitalna pristupačnost
- Kako pripremiti i provesti učinkovitije savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata
- Ponovna uporaba informacija i otvoreni podaci.

Djelatnici HZN-a su sudjelovali na usavršavanju:

- Nova Uredba o uredskom poslovanju
- Planiranje 2022, jednostavna nabava i EOJN RH, ugovor o javnoj (jednostavnoj) nabavi
- Istraživanje tržišta, dokumentacija o nabavi, pregled i ocjena, izvršavanje ugovora.

Djelatnica HZN-a sudjelovala je na 8. okruglom stolu s predstavnicima davatelja poštanskih usluga, tijela državne uprave, interesnih udruženja dionika tržišta poštanskih usluga, akademske zajednice i gospodarstva u organizaciji Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM) 8. prosinca 2021. u Zagrebu.

11.2 Prostor za rad

Prostor za rad Hrvatskog zavoda za norme nalazi se u Ulici grada Vukovara 78 u Zagrebu. Sastoji se od uredskog prostora, dvorana za sastanke tehničkih odbora, normoteke, koji su na odgovarajući način opremljeni informatičkom opremom, te pomoćnih prostorija (arhiva i skladište).

11.3 Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a

Nezavisna vanjska ocjena sustava kvalitete HZN-a provedena je u srpnju 2021. radi provjere usklađenosti s izdanjem norme HRN EN ISO 9001:2015. Tom je ocjenom potvrđena sukladnost sa zahtjevima norme HRN EN ISO 9001:2015 te produžen certifikat na sljedeće tri godine. Recertifikacijski audit provela je certifikacijska tvrtka SGS Adriatica d.o.o.

Certifikat broj HR15/1347 za opseg aktivnosti pripremanje, prihvaćanje, objavljivanje i promicanje hrvatskih norma i drugih dokumenata i publikacija iz područja normizacije te sudjelovanje u europskim i međunarodnim normizacijskim procesima valjan je od 15. srpnja 2021. do 14. srpnja 2024. te ostaje na snazi pod uvjetom zadovoljavajućih rezultata nadzornih audita (slika 17). Recertifikacijski audit mora biti obavljen prije 29. lipnja 2024. godine.



Slika 17 – Certifikat sustava upravljanja Hrvatskog zavoda za norme, HRN EN ISO 9001:2015

11.4 Financijski pokazatelji

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2021. godinu i projekcijama za 2022. i 2023. godinu („Narodne novine”, broj 135/2020), Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu i projekcijama za 2022. i 2023. godinu („Narodne novine”, broj 69/2021 i 122/2021) te uštedama Ministarstva financija iz prosinca 2021. godine, Hrvatskom zavodu za norme, glavi unutar proračunskog razdjela Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, 077 65, osigurana su sredstva iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja i nabavku nefinancijske imovine.

Tablica 14 – Financijski plan HZN-a za 2021. i projekcije za 2022. – 2023.

	PRIJEDLOG PRORAČUNA ZA 2021. (NN 135/2020)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2022. (NN 135/2020)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2023. (NN 135/2020)	IZMJENE I DOPUNE DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA 2021. (NN 69/2021, 122/2021 i uštede)
Planirani rashodi izvor 11 (limiti)	12.375.000,00	13.476.000,00	13.555.000,00	9.918.013,00
Planirani rashodi izvor 12 (limiti)	125.000,00	125.000,00	-	125.000,00
Planirani rashodi izvor 51	280.000,00	-	-	281.302,00
Planirani rashodi izvor 559	-	280.000,00	-	0,00
Planirani rashodi Izvor 61	-	-	-	13.037,00
Sveukupno	12.780.000,00	13.881.000,00	13.555.000,00	10.337.352,00

Financijski izvještaji Hrvatskog zavoda za norme za 2021. izrađeni su u skladu sa Zakonom o proračunu („Narodne novine”, broj 87/2008, 136/2012 i 15/2015), Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu („Narodne novine”, broj 124/2014, 115/2015, 87/2016, 3/2018, 126/2019 i 108/2020), Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu („Narodne novine”, broj 3/2015, 93/2015, 135/2015, 2/2017, 28/2017, 112/2018, 126/2019, 145/2020 i 32/2021) i Okružnice o sastavljanju, konsolidaciji i predaji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. godine Ministarstva financija od 27. prosinca 2021. godine.

11.4.1 PRIHODI

HZN je tijekom 2021. ostvario sljedeće prihode:

- aktivnost A651002 Administracija i upravljanje Hrvatskog zavoda za norme
 - izvor 11 – iznos od 9.117.637,50 kuna
- kapitalni projekt K651011 Informatizacija
 - izvor 11 – iznos od 355.561,11 kuna
- aktivnost A651013 Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo
 - izvor 12 – iznos od 125.000,00 kuna
 - izvor 51 – iznos od 593.337,54 kuna, odnosno ukupno 718.337,54 kuna.

Sveukupno ostvareni prihodi iznose 10.191.536,15 kuna.

Aktivnost A651002 i K651011 aktivnosti su putem kojih HZN provodi svoju redovitu djelatnost.

Aktivnost A651013 Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo otvorena je u 2017. godini na izvoru 51 i izvoru 12. Na navedenu aktivnost tijekom 2021. godine doznačena su sredstva za predfinanciranje *Step 0* (2021 – 2022.) i *Final Step* (2019-2020.) u ukupnom iznosu 763.797,51 kunu sukladno *Posebnim ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava za prevođenje* („specific grant for translation action“) SA/CEN/2019-02 i SA/CENELEC/2019-02 te SA/CEN/2021-02 i SA/CENELEC/2021-02 koji se odnose na projekte prevođenja europskih normativnih dokumenata, a zaključeni su između Europske komisije (EK), Europskoga odbora za normizaciju (CEN) i Europskoga odbora za elektrotehničku normizaciju (CENELEC). Tijekom 2021. vraćena je pozajmica Ministarstva financija na izvoru 559 u iznosu od 170.459,97 iz 2020., plaćeni računi za prijevod, lekturu i redakturu u iznosu od 393.235,00 kuna i reviziju projekta za 2020. u iznosu od 37.000,00 kuna, odnosno ukupno 430.235,00 kuna. S izvora 12 plaćen je iznos od 125.000,00 kuna i s izvora 51 iznos od 305.235,00 kuna. Preostao je iznos od 288.102,54 kune, koji će biti prenesen u 2022. radi nastavka projekta 2022. godine. U prva dva dvogodišnja ciklusa prevedene su 143 harmonizirane europske norme. U prvoj godini trećeg dvogodišnjeg ciklusa 2021. – 2022. prevedeno je 29 harmoniziranih europskih norma. Ukupno su do sada prevedene 172 harmonizirane europske norme.

Na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti, po izlaznim računima za prodaju norma i plaćanje članarina, naplaćen je u državnu riznicu iznos od 2.501.633,55 kuna, što predstavlja 100 % naplaćenosti. Prihodi koje HZN ostvaruje prodajom norma, naplatom članarina i drugim aktivnostima uplaćuju se izravno u Državnu riznicu pod šifrom 5681, vode se samo u evidencijama HZN-a i na stavci prihoda 65219 u sustavu Državne riznice. Više uplaćeno na kraju 2021. iznosi 1.639,94 kune, povrat će se izvršiti u 2022. rješenjem Ministarstva financija, na temelju članka 23. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. („Narodne novine“, broj 135/20) jer se pogrešno ili više uplaćeni prihodi u proračun vraćaju uplatiteljima na teret tih prihoda. Jedan račun u iznosu od 305,00 kuna plaćen je karticom i kartična kuća je isti iznos doznačila u riznicu 17. siječnja 2022. godine.

Ukupan prihod od proizvoda i usluga HZN-a te članarina uplaćuje se izravno u Državni proračun Republike Hrvatske.

11.4.2 RASHODI

Ukupno planirani rashodi poslovanja za 2021. godinu iznose 10.337.352,00 kune. Od ukupno planiranih rashoda 95,94 % predstavlja izvor 11 – opći prihodi i primici u iznosu od 9.918.013,00 kuna, 3,93 % čini projekt koji se financira iz izvora 12 i 51 u ukupnom iznosu od 406.302,00 kune te 0,13 % čini donacija – izvor 61, prenesena sredstva iz 2020. godine u iznosu od 13.037,00 kuna.

Zaključno s 31. prosinca 2021. ukupni rashodi prema podacima iz Obrasca PR-RAS Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima iznose 9.713.362,43 kune (AOP 633 PR RAS). Prema Sustavu državne riznice ukupni rashodi iznose 9.916.469,77 kuna. Razlika u iznosu od 203.107,34 kuna sastoji se od ulaznih računa primljenih u siječnju 2022., a odnose se na rashode 2021. u iznosu od 57.103,41 kuna umanjeno za plaćene račune u siječnju 2021. koji su teretili 2020., u iznosu od 260.210,75 kuna.

Rashodi poslovanja su rashodi (prema izvršenju iz sustava državne riznice):

- 6.833.631,54 kune rashodi za zaposlene (računi iz računskog plana 31)
- 2.688.385,34 kune materijalni rashodi (računi iz računskog plana 32)
- 3.430,28 kuna financijski rashodi (iz računskog plana 34)
- 391.022,61 kuna rashodi za nabavu dugotrajne imovine (iz računskog plana 41 i 42).

Rashodi za zaposlene izvršeni su u ukupnom iznosu 6.833.631,54 kune i čine 68,91 % ukupno izvršenih rashoda. Sve je plaćeno iz izvora 11 – Opći prihodi i primici. Rashodi za zaposlene obračunati su i plaćeni prema Zakonu o plaćama u javnim službama („Narodne novine“, broj 27/07 i 39/09), propisanoj proračunskoj osnovici te Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama. Osim plaće i doprinosa na plaće, isplaćene su tri jubilarne nagrade, dvije otpremnine, dvije pomoći za smrtni slučaj u obitelji, pomoć obitelji za smrt djelatnika, naknada za neiskorišteni godišnji odmor, pomoć za dulje bolovanje, dvije pomoći za rođenje

djeteta, regres za godišnji odmor i božićnica za 52 djelatnika, dar djeci povodom sv. Nikole za 32 djece, a sve u iznosu od 253.523,48 kuna te tri razlike bruto osnovice za plaću od 6 % za 2016. i dio 2017. godine po sudskim presudama/nagodbama u ukupnom iznosu od 34.435,77 kuna. Također je isplaćena i naknada za prekovremeni rad u iznosu od 4.012,90 kuna.

Materijalni rashodi – računi iz računskog plana 32 izvršeni su u ukupnom iznosu 2.688.385,34 kune i čine 27,11 % ukupno izvršenih rashoda. Iz izvora 11 plaćeno je 2.245.114,18 kuna, iz izvora 12 plaćeno je 125.000,00 kuna, iz izvora 51 plaćeno je 305.235,00 kuna i iz izvora 61 plaćeno je 13.036,16 kuna.

Znatan udio u materijalnim rashodima čini stavka za plaćanje međunarodnih članarina. Naime, međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama plaćaju se godišnje članarine, slijedom činjenice da je HZN punopravni član Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization*, CEN), Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization*, CENELEC), Europskog instituta za telekomunikacijske norme (*European Telecommunications Standards Institute*, ETSI), Međunarodne organizacije za normizaciju (*International Organisation for Standardization*, ISO) i Međunarodnog elektrotehničkog povjerenstva (*International Electrotechnical Commission*, IEC). Udio plaćenih članarina u ukupno izvršenim materijalnim rashodima iznosi 30,94 %, a njihov udio u ukupno izvršenim rashodima poslovanja iznosi 8,39 %. Osim plaćanja međunarodnih i europskih članarina HZN ima obvezu podmirenja rashoda koji nastaju prilikom narudžba međunarodnih norma (ISO, IEC), njemačkih norma (DIN), britanskih (BS), granskih norma (ASTM) te norma drugih normiranih tijela koje HZN pribavlja radi daljnje prodaje korisnicima u Republici Hrvatskoj. Ostale znatnije stavke materijalnih rashoda odnose se na rashode za naknadu prijevoza za zaposlene, uredski materijal, usluge telefona i poštarine, usluge tekućeg održavanja opreme, najam licencija, intelektualne usluge (izvor 12, 51 i 61), računalne usluge i dr. Sve te usluge povezane su uz redovito poslovanje HZN-a i nije bilo većih odstupanja od izvršenja prošle godine, riječ je o manjim apsolutnim iznosima ovisno o nekoj usluzi ili nabavci robe koja je bila potrebna u tom razdoblju.

Financijski rashodi u iznosu od 3.430,28 kuna plaćeni su iz izvora 11, a odnose se na plaćanje kartične provizije za prodaju norma i zateznih kamata na razliku plaće za utuženu razliku 6 % osnovice u javnim službama za 2016. i dio 2017. godine.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine realiziraju se u okviru kapitalnog projekta K651011 – Informatizacija zavoda i aktivnosti Administracija i upravljanje Zavoda A651002 i izvršeni su u iznosu 391.022,61 kunu iz izvora 11. U ukupno izvršenim rashodima udio rashoda za nabavu nefinancijske imovine iznosi 3,94 %. Rashodi za nabavu dugotrajne imovine odnose se na plaćanje višegodišnje licencije u iznosu od 19.050,00 kuna, nabavu računala nužnih za zamjenu starih dotrajalih i nekompatibilnih u iznosu od 114.518,30 kuna, ostale uredske opreme u iznosu od 47.295,93 kune, uredskog namještaja u iznosu od 25.000,00 kuna, oprema za ventilaciju i hlađenje u iznosu od 10.461,50 kuna te za razvoj programskog rješenja za internetsku prodaju norma i nadogradnju sustava za e-prodaju u iznosu od 174.696,88 kuna. U odnosu na 2020. izvršeno je više za 147 % jer je bilo i više planirano (nabava računala i razvoj rješenja za internetsku prodaju norma).

Svi rashodi vezani su uz redovito poslovanje HZN-a i nije bilo znatnijih odstupanja od izvršenja prošle godine u istom razdoblju. Riječ je o manjim apsolutnim iznosima. Cijelo poslovanje HZN-a, kao i ostalih poslovnih subjekata u Republici Hrvatskoj, odvijalo se u posebnim epidemiološki otežanim uvjetima zbog pandemije bolesti COVID-19.

Tablica 15 – Rekapitulacija prihoda i rashoda Hrvatskog zavoda za norme u 2021.

PRIHODI I RASHODI	AOP PR-RAS-a	IZNOS
Prihodi obrazac PR-RAS	632	10.191.536,15
Rashodi obrazac PR-RAS	633	9.713.362,43
Razlika prihoda i rashoda 2021.	634	478.173,72
Manjak prihoda i primitaka prenesen iz 2020.	637	- 247.174,59
Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	638	230.999,13

Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 230.999,13 kuna odnosi se na preostali iznos tekućih pomoći od institucija i tijela EU-a (Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo) na izvoru 51 u iznosu od 288.102,54 kune, koji će biti prenesen u 2022. umanjen za primljene račune početkom 2022. za robu i usluge iz 2021. koji su plaćeni početkom siječnja 2022., a terete rashode 2021. u iznosu od 57.103,41 kunu. U odnosu na ostvareno u izvještajnom razdoblju prethodne godine došlo je do većeg odstupanja u rezultatu poslovanja iz razloga što 2020. nije bilo preostalih sredstava na izvoru 51 Projekta prevođenja norma za EU zakonodavstvo. Manjak su činili računi koji su primljeni početkom 2021., a teretili su proračun 2020. godine. 2021. godine preostala su veća sredstva od primljenih računa i rezultat poslovanja je višak tih sredstava umanjen za neplaćene i nedospjele račune na 31. prosinca 2021. godine.

Osim financijskih obveza HZN izvršava i obveze izvještavanja povezane s financijskim poslovanjem prema svim nadležnim institucijama: Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, FINA-i, Državnom uredu za reviziju, Državnom zavodu za statistiku i ostalim institucijama na poziv te ih predaje u zakonskom roku.

HZN zaključno s 31. prosinca 2021. u svojim evidencijama nema ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke i slično). Također, s 31. prosinca 2021. nema evidentiranih sudskih tužbi za naknadu štete, koje se vode pred upravnim sudovima ili općinskim sudovima, izuzev prekršajnih postupaka. Tijekom 2021. vodila su se tri sudska postupka radi isplate razlike osnovice za plaću od 6 % u javnim službama za 2016. i dio 2017. godine i sva tri su isplaćena na temelju sudske presude/nagodbe.

BROJ: HZN-10-15/2022-IBO-2
Zagreb, 12. srpnja 2022.

RAVNATELJ
Igor Božičević